Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2021, sp. zn. 23 Cdo 2793/2020, ECLI:CZ:NS:2021:23.CDO.2793.2020.1

Číslo: 61/2022

Právní věta:

Právní úprava omezení odpovědnosti poskytovatele služby informační společnosti spočívající v ukládání informací poskytnutých uživatelem (služby veřejného datového úložiště) podle § 5 odst. 1 zákona o některých službách informační společnosti se neprosadí při posouzení takových soukromých závazků z deliktu nekalé soutěže, jež nevyplývají z odpovědnosti tohoto poskytovatele za obsah informace uložené na žádost uživatele (resp. za zásah do soukromého práva k nehmotnému předmětu dotčenému touto informací), i kdyby tyto závazky s poskytováním (se způsobem poskytování) této služby hospodářsky souvisely.

Vyplácí-li poskytovatel této služby provozované v podobě, jež umožňuje uživatelům prostřednictvím jimi ukládaných informací v soutěžně významném rozsahu ohrožovat či porušovat práva duševního vlastnictví, těmto uživatelům odměnu, jejíž výše je závislá na počtu či rozsahu stahování jimi uložených datových souborů jinými uživateli, aniž by přiměřeným způsobem ověřil, zda tato odměna není placena v souvislosti s ohrožováním či porušováním práva duševního vlastnictví, dopouští se zásadně nekalé soutěže podle § 2976 odst. 1 o. z.

Provozování této služby s využitím elektronického vyhledavače uložených informací nepředstavuje jednání v nekalé soutěži pouze proto, že součástí výsledků vyhledávání může být datový soubor, jehož obsah ohrožuje či porušuje právo duševního vlastnictví, pokud poskytovatel této služby (aktivně) neovlivňuje výsledky vyhledávání nad rámec samotného automatického procesu ani s nimi jinak nenakládá takovým soutěžně významným způsobem, že by tím vstupoval na trh zpřístupňování předmětů duševního vlastnictví.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 31.08.2021

Spisová značka: 23 Cdo 2793/2020

Číslo rozhodnutí: 61

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Informační systémy, Nekalá soutěž

Předpisy: § 2976 odst. 1 o. z.
§ 5 odst. 1 zákona č. 480/2004 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Dotčená rozhodnutí:

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 7. 2020, sp. zn. 23 Cdo 3500/2019, uveřejněný pod číslem 46/2021 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2007, sp. zn. 32 Odo 1125/2006, uveřejněný pod číslem 96/2008 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 5. 4. 1932, sp. zn. R I 75/32, uveřejněné pod č. 11539/1932 Sbírky rozhodnutí nejvyššího soudu československé republiky ve věcech občanských

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR republiky ze dne 10. 6. 1932, sp. zn. RV I 898/31

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 1. 2013, sp. zn. 23 Cdo 3893/2010

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. 3 Cdon 69/96

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 4. 2018, sp. zn. 23 Cdo 4554/2017

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10. 1. 2011, sp. zn. 23 Cdo 5184/2009

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2020, sp. zn. 23 Cdo 2027/2020

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 7. 2010, sp. zn. 23 Cdo 2962/2009

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 7. 2013, sp. zn. 23 Cdo 2939/2011

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2019, sp. zn. 23 Cdo 4297/2018

Rozsudek SDEU ze dne 25. 10. 2011, ve spojených věcechC-509/09 a C-161/10, eDate Advertising GmbH proti X, Olivier Martinez, Robert Martinez proti MGN Limited

Rozsudek SDEU ze dne 23. 3. 2010, ve spojených věcech C-236/08, C-237/08 a C-238/08, Google France SARL a Google Inc. proti Louis Vuitton Malletier SA, Google France SARL proti Viaticum SA, Luteciel SARL a Google France SARL proti Centre national de recherche en relations humaines (CNRRH) SARL a dalším

Rozsudek Soudního dvora ze dne 22. 6. 2021, ve spojených věcech C-682/18 a C-683/18, Frank Peterson proti Google LLC, YouTube Inc., YouTube LLC, Google Germany GmbH a Elsevier Inc. proti Cyando AG

Rozsudek SDEU ze dne 12. 7. 2011, ve věciC-324/09, L'Oréal SA a další proti eBay International AG a dalším

Rozsudek SDEU ze dne 3. 10. 2019, ve věci C-18/18, Eva Glawischnig-Piesczek proti Facebook Ireland Limited

Rozsudek SDEU ze dne 15. 3. 2012, ve věciC-292/10, G proti Cornelius de Visser

Nález Ústavního soudu ze dne 11. 9. 2009, sp. zn. IV. ÚS 27/09, N 200/54 SbNU 489

Nález Ústavního soudu ze dne 6. 3. 2012, sp. zn.I. ÚS 823/11, N 44/64 SbNU 521

Usnesení Ústavního soudu ze dne 26. 2. 1998, sp. zn.II. ÚS 249/97, U 14/10 SbNU 383

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání žalobce zrušil rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 2. 2020, sp. zn. 3 Cmo 28/2019, s výjimkou části, v níž byl opraven rozsudek soudu prvního stupně, a věc v tomto rozsahu vrátil Vrchnímu soudu v Praze k dalšímu řízení.

I.
Dosavadní průběh řízení

1. Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 20. 7. 2018, č. j. 15 Cm 10/2014-1274,

– uložil povinnost žalované 1) zdržet se poskytnutí odměny ve formě peněz nebo ve formě kreditů směnitelných za peníze nebo použitelných k čerpání služeb na internetových stránkách dostupných z adresy www.hellshare.cz, www.hellshare.pl, www.hellshare.sk a www.hellshare.com uživateli těchto stránek za stahování jím nahraných souborů třetí osobou, pokud tento uživatel nemá souhlas ke zpřístupnění těchto souborů veřejnosti prostřednictvím internetových stránek www.hellshare.cz, www.hellshare.pl, www.hellshare.sk a www.hellshare.com (výrok I),

– uložil povinnost žalované 2) zdržet se poskytnutí odměny ve formě peněz nebo ve formě kreditů směnitelných za peníze nebo použitelných k čerpání služeb na internetových stránkách uživateli internetových stránek www.hellspy.cz, www.hellspy.com, www.hellspy.sk a www.stiahnito.sk za stahování jím nahraných souborů třetí osobou, pokud tento uživatel nemá souhlas ke zpřístupnění těchto souborů veřejnosti prostřednictvím internetových stránek http://www.hellspy.cz, www.hellspy.com, www.hellspy.sk a www.stiahnito.sk (výrok II),

– zamítl žalobu o uložení povinnosti žalované 1) odstranit z internetových stránek dostupných z adresy www.hellshare.cz, www.hellshare.pl, www.hellshare.sk a www.hellshare.com nabídku služby vyhledávání a odkaz na vyhledávač umístěný na stránkách www.hellspy.cz, který umožňuje uživatelům stránek dostupných z adresy www.hellshare.cz, www.hellshare.pl, www.hellshare.sk a www.hellshare.com vyhledávat podle zadaného kritéria v digitálních souborech uložených na serveru těchto stránek (výrok III),

– zamítl žalobu o uložení povinnosti žalované 2) odstranit z internetových stránek dostupných z adresy www.stiahnito.sk nabídku služby vyhledávání a odkaz na vyhledávač umístěný na stránkách www.hellspy.cz a odstranit z internetových stránek dostupných z adresy www.hellspy.cz, www.hellspy.com a www.hellspy.sk vyhledávač, který umožňuje uživatelům těchto stránek vyhledávat podle zadaného kritéria v digitálních souborech uložených na serveru těchto stránek nebo na serveru http://www.hellshare.cz, www.hellshare.pl, www.hellshare.sk, www.hellshare.com nebo www.stiahnito.sk (výrok IV),

– zamítl žalobu o uložení povinnosti žalované 1) upravit své smluvní podmínky s uživateli, tj. doplnit do smluvních podmínek s uživateli internetových stránek dostupných z adresy www.hellshare.cz, www.hellshare.pl, www.hellshare.sk a www.hellshare.com tuto větu: „Podmínkou pro vznik nároku a poskytnutí odměny uživatelům těchto stránek ve formě peněz nebo ve formě kreditů směnitelných za peníze nebo použitelných k čerpání služeb na těchto internetových stránkách, která je závislá na počtu stažení nahraných souborů, je prokázání oprávnění uživatele ke zpřístupňování obsahu takových souborů veřejnosti prostřednictvím internetových stránek www.hellshare.cz, www.hellshare.pl, www.hellshare.sk a www.hellshare.com předložením licenční smlouvy případně prokázáním vlastních práv k sdělování souboru veřejnosti“ (výrok V),

– zamítl žalobu o uložení povinnosti žalované 2) upravit své smluvní podmínky s uživateli, tj. doplnit do smluvních podmínek s uživateli internetových stránek dostupných z adresy www.hellspy.cz, www.hellspy.com, www.hellspy.sk a www.stiahnito.sk následující větu: „Podmínkou pro vznik nároku a poskytnutí odměny uživatelům těchto stránek ve formě peněz nebo ve formě kreditů směnitelných za peníze nebo použitelných k čerpání služeb na těchto internetových stránkách, která je závislá na počtu stažení nahraných souborů, je prokázání oprávnění uživatele ke zpřístupňování obsahu takových souborů veřejnosti prostřednictvím internetových stránek www.hellspy.cz, www.hellspy.com, www.hellspy.sk a www.stiahnito.sk, a to předložením licenční smlouvy případně prokázáním vlastních práv ke sdělování souboru veřejnosti“ (výrok VI),

– zamítl žalobu o uložení povinnosti žalované 1) na své náklady uveřejnit tento rozsudek v rozsahu: záhlaví, výrok rozsudku a datum vydání rozsudku na domovské stránce internetových stránek dostupných z adresy www.hellshare.cz, www.hellshare.pl, www.hellshare.sk a www.hellshare.com (výrok VII),

– zamítl žalobu o uložení povinnosti žalované 2) na své náklady uveřejnit tento rozsudek v rozsahu: záhlaví rozsudku, výrok rozsudku a datum vydání rozsudku na domovské stránce internetových stránek dostupných z adresy www.hellspy.cz., www.hellspy.com, www.hellspy.sk a na domovské stránce internetových stránek dostupných z adresy www.stiahnito.sk (výrok VIII),

– zamítl žalobu o uložení solidární povinnosti žalovaným 1) a 2) na své náklady uveřejnit tento rozsudek v rozsahu: záhlaví rozsudku, výrok rozsudku a datum vydání rozsudku na internetových stránkách http://technet.idnes.cz, to vše do tří dnů od právní moci rozsudku, a dále v deníku Mladá fronta DNES písmem o velikosti nejméně 2 mm (výrok IX),

– zamítl žalobu o uložení povinnosti žalovaným 1) a 2) uhradit žalobci společně a nerozdílně náklady na uveřejnění rozsudku v rozsahu záhlaví rozsudku, výrok rozsudku a datum vydání rozsudku po dobu jednoho týdne v inzertní části internetového portálu Technet dostupného pod adresou http://technet.idnes.cz ve formátu ,,Wide Square 480x300px max. 45 kB“ nebo ve formátu ,,1/2 PageAd 300x600px max. 45 kB“ (dle výběru žalobce), a to ve skutečné výši těchto nákladů, nejvýše však ve výši 120 000 Kč plus DPH, a uhradit žalobci společně a nerozdílně náklady na uveřejnění rozsudku v rozsahu záhlaví rozsudku, výrok rozsudku a datum vydání rozsudku v inzertní části celostátního deníku Mladá fronta DNES, v jednom z vydání ve dnech pondělí nebo úterý nebo středa nebo pátek, ve formátu inzerce na ¼ stránky na šířku (tzv. podval) nebo ve formátu ¼ strany na výšku (tzv. střední roh) dle výběru žalobce, a to ve skutečné výši těchto nákladů, nejvýše však ve výši Kč 185 000 +DPH, a dále zamítl žalobu o uložení povinnosti žalované 1) uhradit žalobci náklady na uveřejnění rozsudku v rozsahu záhlaví rozsudku, výrok rozsudku a datum vydání rozsudku na domovské stránce internetových stránek dostupných z adresy www.hellshare.cz, www.hellshare.pl, www.hellshare.sk a www.hellshare.com, a o uložení povinnosti žalované 2) uhradit žalobci náklady na uveřejnění rozsudku v rozsahu záhlaví rozsudku, výrok rozsudku a datum vydání rozsudku na domovské stránce internetových stránek dostupných z adresy www.hellspy.cz, www.hellspy.com www.hellspy.sk a na domovské stránce internetových stránek dostupných z adresy www.stiahnito.sk (výrok X)

– a rozhodl o náhradě nákladů řízení (výrok XI).

2. Soud prvního stupně tak rozhodl o žalobě, kterou se žalobce domáhal ochrany před nekalosoutěžním jednáním žalovaných. To dle žalobce spočívá v provozování služby prostřednictvím shora uvedených webových stránek, jež umožňuje koncovým uživatelům nahrávání libovolných

souborů, jejich vyhledávání a stahování. Ekonomickým smyslem a motivem fungování stránek jsou dle žalobce zisky žalovaných plynoucí z poplatků placených uživateli stránek za stahování dat, nikoliv za ukládání dat do úložiště, které je zdarma. Uživatelům je tak umožněno stáhnout kopie předmětů chráněných právy duševního vlastnictví a dále i možnost výdělku peněz pro ty uživatele, kteří na stránky umístí („uploadují“) soubory s chráněným obsahem. Žalované se dle žalobce snaží vyvolat dojem, že se jedná o veřejná datová úložiště, tj. že slouží koncovým uživatelům pouze jako volný prostor k uložení objemných dat, avšak ve skutečnosti fungují jako výdělečný obchodní systém, kde žalované generují zisk z poplatků zaplacených uživateli za určitý objem dat a za stahování těchto dat. Protože výnosy žalovaných jsou závislé na návštěvnosti stránek, snaží se žalované podpořit uživatele nejen ve stahování, ale i v ukládání atraktivních souborů, které si stáhne co nejvíce jiných uživatelů. Finančním odměňováním činnosti „uploaderů“ žalované dle žalobce opustily pasivní pozici pouhého poskytovatele volného prostoru a svým obchodním modelem zajišťují dostatečnou nabídku atraktivního obsahu koncovým uživatelům na svých stránkách, a to nelegálně, bezplatně či pod tržní cenou k újmě soutěžitelů.

3. Vrchní soud v Praze k odvolání všech účastníků opravil dovoláním napadeným rozsudkem číslování posledního výroku rozsudku soudu prvního stupně, změnil rozsudek soudu prvního stupně ve výrocích I a II tak, že žaloba se zamítá, ve výrocích III až X rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů.

4. Odvolací soud vyšel ze skutkových zjištění soudu prvního stupně, jež v odvolacím řízení nedoznala změn, podle kterých je žalobce osobou oprávněnou hájit zájmy soutěžitelů, tj. výrobců zvukových a hudebních zvukově obrazových záznamů, které sdružuje. Žalované provozují shora uvedené internetové stránky umožňující uživatelům nahrávat (tzv. *upload*) a stahovat (tzv. *download*) soubory s různým obsahem, mezi něž patří i soubory s hudebními nahrávkami tvořícími předměty duševního vlastnictví. Ke stažení jsou zde dostupné soubory tuzemských a zahraničních interpretů zastupovaných členskými společnostmi žalobce.

5. Služby poskytované na těchto stránkách jsou mezi sebou navzájem komplementárně propojené. V podmínkách užívání těchto služeb je mj. uvedeno, že uživateli je zakázáno jakkoliv zasahovat do autorských práv, jakož i do práv duševního vlastnictví. V případě zjištění porušování těchto práv mohou uživatelé toto zjištění nahlásit provozovateli služby.

6. Využívání služeb uživatelem je zpoplatněno podle ceníku poskytovatele. Uživatelům je nabízen rovněž „partnerský program“, díky němuž mohou uživatelé získat finanční prospěch z toho, že budou na server ukládat „zajímavé soubory“ prostřednictvím přidělování kreditů za stahování nahraného souboru, jež lze provozovateli služby rovněž odprodat, přičemž hodnota stažení 1 MB dat odpovídá 0,0071 Kč. Každý měsíc je takto uživatelům prostřednictvím předmětných webových stránek vyplacena přibližně částka 1 283 000 Kč. Uložené soubory lze vyhledávat prostřednictvím nabízeného vyhledavače souborů.

7. Po právní stránce dospěl odvolací soud k závěru, že mezi žalobcem a žalovanými je dán soutěžní vztah, tedy že jde o jednání mezi soutěžiteli, jelikož je objektivně dána soutěžní orientace jednání žalovaných na konkurenční cíle ve shodném výseku trhu s hudební produkcí. Jednání žalovaných však dle odvolacího soudu nepřekročilo podmínky omezení odpovědnosti žalovaných za nelegální obsah umístěný na jejich stránkách (tzv. „*safe harbour*“) podle § 5 odst. 1 a § 6 zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti), jímž byla transponována směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. 6. 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (směrnice o elektronickém obchodu), jak byly tyto podmínky vyloženy v rozsudku Soudního dvora Evropské unie ze dne 14. 6. 2017, ve věci C-610/15, Stichting Brein proti Ziggo BV, XS4ALL Internet BV. Navíc v řízení nebyla zjištěna vědomost

žalovaných o nedovolenosti jednání některých uživatelů. Naopak po upozornění na porušování autorských práv žalované reagují a závadný obsah ze svých stránek odstraňují. Nebyla zjištěna ani jakákoli reklama a propagace stránek žalovaných a výslovné uvádění, že jejich cílem je zpřístupnit chráněné předměty uživatelům a tím uživatele podněcovat k pořízení rozmnoženin chráněných děl.

8. Jednání žalovaných spočívající v poskytnutí odměny uživatelům, pokud uživatel nemá souhlas ke zpřístupnění souborů veřejnosti, nemůže být dle odvolacího soudu jednáním, které naplňuje podmínky generální klauzule nekalé soutěže podle § 2976 odst. 1 o. z. Samo poskytování odměny za užití služeb úložiště není obecně protiprávní, když slouží ke zvýšení zájmu o služby úložiště. Bez další specifikace ve formulaci žalobního nároku je není možné zakázat, jelikož nejde o nárok na odstranění závadného stavu, ale o požadavek směřující k omezení svobody podnikání žalovaných, tedy omezení jedné ze základních svobod. Takto formulovaný nárok neobstojí ani při poměřování se svobodou vlastnit majetek, když služby poskytované žalovanými nejsou tím, co práva k dílu omezuje. Tím je samo jednání některých uživatelů služeb žalovaných, kteří tato práva bez vědomí žalovaných na úložiště ukládají.

9. Dle názoru odvolacího soudu nepřekračuje podmínky omezení odpovědnosti žalovaných samo o sobě ani provozování vyhledavače obsahu, jenž je zcela běžnou funkcí řady internetových platforem a veřejných úložišť jako nástroj zpřehlednění obsahu, jehož zákaz by vedl k faktickému znefunkčnění úložišť pro uživatele, vyhledávající na úložišti logicky i obsah uložený jinými uživateli.

10. Požadavek žalobce na úpravu smluvních podmínek žalovaných je dle odvolacího soudu nejen fakticky neproveditelný, ale i výrazně překračuje zákonné povinnosti poskytovatele služby elektronických komunikací podle zákona o některých službách informační společnosti. Nelze tak žalovaným ukládat jiné povinnosti než ty, které jim tento zákon ukládá, pokud jde o jejich povinnosti jako poskytovatele služby elektronických komunikací. Povinnost navrhovaná žalobcem by ve svém důsledku vedla k tomu, že by žalované nemohly žádné kredity a peníze za stahování obsahu poskytovat, což by opět bylo nepřípustným omezením jejich práva podnikat formou, kterou si zvolí a je v souladu se zákonem. Navíc by došlo k tomu, že dalším poskytováním odměn by žalované fakticky převzaly odpovědnost za své zákazníky, kteří porušují zákon, což by bylo v rozporu s omezením odpovědnosti poskytovatelů služeb podle zákona o některých službách informační společnosti.

11. Jelikož není podle odvolacího soudu jednání žalovaných protiprávní, nepřipadá v úvahu ani možnost uveřejnění rozsudku na náklady žalovaných, ani uložení povinnosti žalovaným uhradit žalobci náklady na uveřejnění rozsudku.

II.
Dovolání a vyjádření k němu

12. Rozsudek odvolacího soudu napadl v celém rozsahu žalobce dovoláním, které považuje za přípustné podle § 237 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), neboť v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena otázka podmínek odpovědnosti provozovatelů předmětné internetové služby za jednání v nekalé soutěži. Kromě toho má žalobce za to, že řešení této otázky je v rozporu se závěry rozhodovací praxe Soudního dvora vyjádřenými v jeho rozsudku ze dne 14. 6. 2017 ve věci C-610/15, Stichting Brein proti Ziggo BV, XS4ALL Internet BV.

13. Nesprávné právní posouzení věci spatřuje žalobce v tom, že odvolací soud nesprávně aplikoval ustanovení § 5 odst. 1 zákona o některých službách informační společnosti, neboť toto ustanovení upravuje odpovědnost za obsah informací uložených na těchto internetových službách, tj. v tomto případě za porušení autorského práva. Předmětem žaloby však není odpovědnost žalovaných za porušování autorského práva sdílením chráněného obsahu, nýbrž odpovědnost za to, jakým způsobem žalované takového porušování využívají ve svůj soutěžní prospěch. Citované ustanovení je

exkulpační normou vůči porušení autorských práv sdílením obsahu, nikoli vůči odpovědnosti za soutěžní parazitování na důsledcích takového porušování.

14. Kromě toho má žalobce za to, že žalované nesplnily podmínky omezení odpovědnosti podle uvedeného ustanovení, neboť poskytovatel služby musí zůstat zcela pasivní ve vztahu k ukládaným informacím. Žalovaným z množství opakovaně nahlašovaných souborů porušujících autorská práva musí být jasné, že toto porušování se prostřednictvím jejich služby děje masivně a dlouhodobě. Žalovaným tak nesvědčí omezení jejich odpovědnosti, neboť je na jejich straně dáno aktivní vědomí protiprávnosti činnosti uživatelů jejich služby ve smyslu citovaného ustanovení. Prostřednictvím funkce vyhledavače obsahu navíc dochází k indexaci souborů, jež je znakem zakládajícím odpovědnost poskytovatele služby, a je tak nerozhodné, že jde o prvek, bez něhož by došlo ke znefunkčnění služby. Odvolací soud dále pominul pobídky žalovaných k nahrávání „populárních souborů“, nabídku možnosti výdělku sdílením atraktivních souborů a propagaci nabídky zakoupení bonusů pro stahování souborů z předmětných úložišť. Právní posouzení věci v tomto směru považuje dovolatel za ryze formalistické v rozporu se závěry vyjádřenými v nálezu Ústavního soudu ze dne 11. 9. 2009, sp. zn. IV. ÚS 27/09.

15. Dle dovolatele odvolací soud rovněž nevzal v úvahu, že žalované se dopouštějí i deliktu zákazu těžení z nepoctivého nebo protiprávního činu či vyvolaného nebo kontrolovaného protiprávního stavu podle § 6 o. z., jenž může existovat v souběhu s deliktem nekalé soutěže.

16. Žalobce odvolacímu soudu vytýká též závěr o nemožnosti omezit právo na podnikání vykonávané prostřednictvím předmětné internetové služby, neboť každý soudní zákaz ve sporech z nekalé soutěže svojí podstatou omezuje soutěžitelovo podnikání. Odvolací soud však nijak dotčená základní práva nepoměřoval. Žalobce se nedomáhá zákazu jakéhokoli poskytování odměn, ale podmiňuje je ověřením oprávněnosti ke sdílení takového obsahu, za který má být odměna vyplácena, což žalobce považuje za přiměřené vzhledem k vysoké stahovatelnosti nelegálního obsahu. Žalované se však nijak nezabývají tím, zda odměny nejsou vypláceny za sdílení takového obsahu. Takové jednání nelze ospravedlnit ani základním právem na svobodu podnikání. Obdobné platí dle žalobce i pro poskytovanou funkci vyhledávání.

17. Žalobce dále nesouhlasí s názorem odvolacího soudu, podle kterého nárok na uložení povinnosti žalovaným doplnit do smluvních podmínek další povinnosti je neproveditelný a výrazně překračující zákonné povinnosti poskytovatele služby elektronických komunikací podle zákona o některých službách informační společnosti, neboť dle žalobce tento zákon žádné povinnosti neukládá a odměňování uživatelů služby nijak neupravuje.

18. Žalobce navrhl, aby dovolací soud napadený rozsudek odvolacího soudu změnil a žalobě vyhověl, popř. aby rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

19. Vedlejší účastnice II) se k dovolání žalobce vyjádřila tak, že považuje rozhodnutí odvolacího soudu za správné, neboť žalovaným svědčí podmínky omezení odpovědnosti za ukládané informace podle § 5 a 6 zákona o některých službách informační společnosti. Navrhla, aby dovolací soud dovolání žalobce odmítl či zamítl.

20. Ostatní účastníci či vedlejší účastníci řízení se k dovolání žalobce nevyjádřili.

III.
Přípustnost dovolání

21. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno v zákonné lhůtě a oprávněnou osobou, zastoupenou advokátem (§ 240 odst. 1 a § 241 odst. 1 o. s. ř.), posoudil,

zda je dovolání přípustné.

22. Dovolací soud zároveň posoudil rozsah dovolání žalobce s přihlédnutím k celkovému obsahu dovolání (§ 41 odst. 2 o. s. ř.) a dovodil, že proti části rozsudku odvolacího soudu, ve které odvolací soud opravil rozsudek soudu prvního stupně (co do číslování výroků), dovolání ve skutečnosti nesměřuje, neboť ve vztahu k této části postrádá dovolání jakékoli odůvodnění.

23. Podle § 236 odst. 1 o. s. ř. lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

24. Podle § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

25. Podle § 241a odst. 1 až 3 o. s. ř. dovolání lze podat pouze z důvodu, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci (odst. 1). V dovolání musí být vedle obecných náležitostí (§ 42 odst. 4) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá, vymezení důvodu dovolání, v čem dovolatel spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání (§ 237 až 238a) a čeho se dovolatel domáhá (dovolací návrh) [odst. 2]. Důvod dovolání se vymezí tak, že dovolatel uvede právní posouzení věci, které pokládá za nesprávné, a že vyloží, v čem spočívá nesprávnost tohoto právního posouzení (odst. 3).

26. Dovolací soud shledává dovolání přípustným pro řešení dovolatelem vymezené otázky hmotného práva týkající se podmínek deliktu nekalé soutěže v souvislosti s provozováním služby informační společnosti spočívající v ukládání informací poskytnutých uživatelem (resp. služby veřejně přístupného datového úložiště, tzv. *„file sharing*“, dále též jen „služba ukládání informací“), resp. deliktního závazku takto případně vzniklého, neboť se jedná o otázku, jež s důsledky vyplývajícími ze skutkových zjištění, jak byla učiněna v projednávané věci, nebyla v rozhodování dovolacího soudu dosud vyřešena.

IV.
Důvodnost dovolání

27. Dovolání je důvodné, neboť rozhodnutí odvolacího soudu spočívá při vyřešení této otázky na nesprávném právním posouzení věci (§ 241a odst. 1 o. s. ř.).

28. Právní posouzení věci je činnost soudu spočívající v podřazení zjištěného skutkového stavu pod hypotézu (skutkovou podstatu) vyhledané právní normy, jež vede k učinění závěru, zda a komu soud právo či povinnost přizná, či nikoliv.

29. Nesprávným právním posouzením věci je obecně omyl soudu při aplikaci práva na zjištěný skutkový stav (skutková zjištění), tj. jestliže věc posoudil podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Aplikovaná právní úprava a její rozhodné znění

30. Podle § 2 písm. a) zákona o některých službách informační společnosti pro účely tohoto zákona se rozumí službou informační společnosti jakákoliv služba poskytovaná elektronickými prostředky na individuální žádost uživatele podanou elektronickými prostředky, poskytovaná zpravidla za úplatu;

služba je poskytnuta elektronickými prostředky, pokud je odeslána prostřednictvím sítě elektronických komunikací a vyzvednuta uživatelem z elektronického zařízení pro ukládání dat.

31. Podle § 9 odst. 1 zákona o některých službách informační společnosti na poskytovatele služby, který poskytuje služby prostřednictvím podniku nebo organizační složky umístěné na území České republiky, se použijí ustanovení tohoto zákona a zvláštních právních předpisů upravujících podmínky zahájení a výkonu činnosti, která je předmětem poskytované služby, zejména právních předpisů upravujících vznik podnikatelského oprávnění, požadavky na odbornou způsobilost, požadavky na obsah a kvalitu poskytované služby a odpovědnost poskytovatele služby za porušení těchto povinností.

32. Ze skutkových zjištění odvolacího soudu (jež dovolacímu přezkumu nepodléhají, srov. § 241a odst. 1 a § 242 odst. 3 větu první o. s. ř.) plyne, že předmětná služba poskytovaná žalovanými je službou informační společnosti podle § 2 písm. a) zákona o některých službách informační společnosti, neboť je poskytována elektronicky na individuální žádost uživatele podanou elektronickými prostředky.

33. Žalované mají sídlo na území České republiky, přičemž v řízení nebyla učiněna žádná skutková zjištění o tom, že by žalované poskytovaly svoji službu prostřednictvím podniku nebo organizační složky umístěných mimo území České republiky (resp. že by byly mimo území České republiky usazeny). Proto se požadavky na obsah a kvalitu poskytované služby a podmínky odpovědnosti za porušení povinností s tím spojených (tj. včetně odpovědnosti soukromoprávní) posuzují ve smyslu § 9 odst. 1 zákona o některých službách informační společnosti podle právních předpisů České republiky, aniž by bylo třeba (ve smyslu čl. 3 odst. 2 směrnice o elektronickém obchodu) zohledňovat úpravu tzv. koordinované oblasti [ve smyslu čl. 2 písm. h) směrnice o elektronickém obchodu, jež zahrnuje i oblast soukromého práva, resp. civilních deliktů, a to i v oblasti nekalé soutěže, jež není ve smyslu čl. 3 odst. 3 a přílohy této směrnice z tohoto principu vyňata] jiného členského státu tak, aby poskytovatel služby nebyl podřízen přísnějším požadavkům, než jsou ty, které stanoví hmotné právo použitelné v tomto jiném členském státě (srov. zejm. rozsudky Soudního dvora ze dne 25. 10. 2011, ve spojených věcech C-509/09 a C-161/10, eDate Advertising GmbH proti X, Olivier Martinez, Robert Martinez proti MGN Limited, a ze dne 15. 3. 2012, ve věci C-292/10, G proti Cornelius de Visser).

34. Podle § 3028 odst. 1 o. z. tímto zákonem se řídí práva a povinnosti vzniklé ode dne nabytí jeho účinnosti.

35. Podle § 2976 o. z. kdo se dostane v hospodářském styku do rozporu s dobrými mravy soutěže jednáním způsobilým přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, dopustí se nekalé soutěže. Nekalá soutěž se zakazuje (odst. 1).

36. Podle § 2988 o. z. osoba, jejíž právo bylo nekalou soutěží ohroženo nebo porušeno, může proti rušiteli požadovat, aby se nekalé soutěže zdržel nebo aby odstranil závadný stav. Dále může požadovat přiměřené zadostiučinění, náhradu škody a vydání bezdůvodného obohacení.

37. Pro posouzení nároku na zdržení se nekalosoutěžního jednání (tzv. zápůrčího nároku) je z podstaty tohoto nároku, jenž má preventivní povahu, rozhodující právní úprava účinná (resp. na věc použitelná) v době rozhodnutí (odvolacího) soudu, neboť stejně jako nelze uložit povinnost zdržet se jednání, kterého se žalovaný v době rozhodnutí (již) nedopouští, a nehrozí ani jeho pokračování či opakování, nelze uložit tuto povinnost ani tehdy, bylo-li by takové jednání podle právní úpravy účinné (resp. na věc použitelné) v době rozhodnutí (odvolacího) soudu po právu (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 1. 2013, sp. zn. 23 Cdo 3893/2010). Obdobně pak je-li v řízení navrhováno uložení povinnosti odstranit závadný stav vyplývající z nekalosoutěžního jednání (resp. odklidit důsledek, který porušení či ohrožení nekalé soutěže přivodilo), lze takovému návrhu (tzv.

odstraňovacímu nároku) vyhovět pouze tehdy, pokud závadný stav (resp. důsledek nekalé soutěže) v době rozhodnutí (odvolacího) soudu stále trvá. Proto není možné uložit tuto povinnost tehdy, byla-li by existence daného stavu podle právní úpravy účinné (resp. na věc použitelné) v době rozhodnutí (odvolacího) soudu po právu (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 7. 2020, sp. zn. 23 Cdo 3500/2019, uveřejněný pod číslem 46/2021 Sb. rozh. obč.).

K omezení odpovědnosti poskytovatele služby ukládání informací

38. Vzhledem k důvodům napadeného rozhodnutí odvolacího soudu je namístě vyřešit nejprve otázku rozsahu omezení odpovědnosti poskytovatelů služeb ukládání informací podle zákona o některých službách informační společnosti.

39. Podle § 5 odst. 1 zákona o některých službách informační společnosti poskytovatel služby, jež spočívá v ukládání informací poskytnutých uživatelem, odpovídá za obsah informací uložených na žádost uživatele, jen a) mohl-li vzhledem k předmětu své činnosti a okolnostem a povaze případu vědět, že obsah ukládaných informací nebo jednání uživatele jsou protiprávní, nebo b) dozvěděl-li se prokazatelně o protiprávní povaze obsahu ukládaných informací nebo o protiprávním jednání uživatele a neprodleně neučinil veškeré kroky, které lze po něm požadovat, k odstranění nebo znepřístupnění takovýchto informací (odst. 1).

40. Citované ustanovení zákona o některých službách informační společnosti má svůj původ v čl. 14 odst. 1 směrnice o elektronickém obchodu. Podle tohoto ustanovení členské státy zajistí, aby v případě služby informační společnosti spočívající v ukládání informací poskytovaných příjemcem služby nebyl poskytovatel služby odpovědný za informace ukládané na žádost příjemce, pokud a) poskytovatel nebyl účinně seznámen s protiprávní činností nebo informací a ani s ohledem na nárok na náhradu škody si není vědom skutečností nebo okolností, z nichž by byla zjevná protiprávní činnost nebo informace, nebo b) poskytovatel, jakmile se o tomto dozvěděl, jednal s cílem odstranit tyto informace nebo k nim znemožnit přístup.

41. Soudní dvůr při výkladu některých podmínek omezení odpovědnosti poskytovatele služby ukládání informací (tzv. „*hosting provider*“) podle tohoto ustanovení (v právní teorii zavedeně označované jako pravidlo tzv. bezpečného přístavu, angl. „*safe harbour*“) uplatňuje východisko, podle kterého poskytovatel služby ukládání informací nemůže být odpovědný „za data, která uložil na žádost příjemce uvedené služby“, s výjimkou stanovených případů [srov. rozsudek Soudního dvora ze dne 23. 3. 2010, ve spojených věcech C-236/08, C-237/08 a C-238/08, Google France SARL a Google Inc. proti Louis Vuitton Malletier SA, Google France SARL proti Viaticum SA and Luteciel SARL a Google France SARL proti Centre national de recherche en relations humaines (CNRRH) SARL a dalším].

42. Jinak řečeno, pravidlo uvedené v čl. 14 odst. 1 směrnice o elektronickém obchodu zprošťuje v tomto smyslu za stanovených podmínek poskytovatele služby odpovědnosti „za jím uložená data protiprávní povahy“ (srov. rozsudek Soudního dvora ze dne 12. 7. 2011, ve věci C-324/09, L’Oréal SA a další proti eBay International AG a dalším).

43. Směrnice o elektronickém obchodu přitom nevylučuje, aby mimo rámec samotné odpovědnosti za informace ukládané na žádost příjemce ve shora uvedeném smyslu upravil členský stát určité podmínky pro provozování služby ukládání informací, včetně „možnosti podávání různých druhů žalob na zdržení se jednání“ (srov. zejm. čl. 3 odst. 1, čl. 14 odst. 3 a čl. 18 odst. 1 směrnice o elektronickém obchodu a odst. 45 a 48 jejího odůvodnění). Tedy i takové podmínky, v jejichž důsledku mohou být „vydávány soudní zákazy, jež jsou účinné a současně přiměřené“, a to i tehdy, není-li poskytovatel služby považován ve smyslu čl. 14 odst. 1 směrnice o elektronickém obchodu za odpovědnou osobu (srov. rozsudek Soudního dvora ze dne 3. 10. 2019, ve věci C-18/18, Eva

Glawischnig-Piesczek proti Facebook Ireland Limited).

44. Soudní dvůr pak v souvislosti s úzce související problematikou rozsahu tzv. zápůrčího nároku vůči poskytovateli služby ukládání informací v postavení tzv. prostředníka, tj. osoby, jejíž služby jsou užívány třetími osobami k porušování práv duševního vlastnictví (ve smyslu čl. 11 věty třetí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. 4. 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví), aniž by tento tzv. prostředník byl sám za tato porušení odpovědný, dospěl k závěru, že i takový poskytovatel služby je povinen se (v postavení tzv. prostředníka) poskytování své služby (v závadném rozsahu) zdržet (srov. rozsudky Soudního dvora ze dne 12. 7. 2011, ve věci C-324/09, L'Oréal SA a další proti eBay International AG a dalším, a ze dne 7. 7. 2016, ve věci C-494/15, Tommy Hilfiger Licensing LLC a další proti DELTA CENTER a.s.).

45. V tomto směru tuzemská právní úprava v souladu s unijním právem v čl. 5 odst. 1 zákona o některých službách informační společnosti stanoví, že omezení odpovědnosti poskytovatele služby ukládání informací se týká odpovědnosti „za obsah informací uložených na žádost uživatele". Je zřejmé, že toto ustanovení nezbavuje poskytovatele služby ukládání informací odpovědnosti za jakýkoli soukromý delikt, ke kterému v souvislosti s výkonem jeho hospodářské činnosti může dojít, nýbrž jen odpovědnosti za takové delikty, jež jsou důsledkem „obsahu" informace uložené uživatelem (v mezinárodních souvislostech označované též někdy jako tzv. sekundární odpovědnost za obsah).

46. Toto ustanovení se tudíž prosadí v takových civilních řízeních, jejichž předmětem jsou právě deliktní nároky, jež vyplývají z „obsahu informací" uložených na zařízení provozovaném žalovaným (resp. z obsahu žalovaným uložených dat), které zasahují do soukromého práva žalobce. Zpravidla se tak bude jednat o řízení, v nichž majitel absolutního soukromého práva k nehmotnému předmětu (tj. zejména majitel práva duševního vlastnictví) nebo fyzická osoba při výkonu svého absolutního osobnostního práva, popř. osoba právnická při výkonu obdobného práva ke svému názvu, pověsti či soukromí, či jiná osoba oprávněná domáhat se nároků z ochrany takového práva, uplatňuje vůči poskytovateli služby deliktní nároky z ohrožení či porušení tohoto práva, a to právě v důsledku existence informace uložené na jím provozovaném zařízení.

47. Omezení odpovědnosti poskytovatele služby ukládání informací se proto týká kupříkladu řízení o deliktních nárocích z ohrožení či porušení autorského práva či práv souvisejících (resp. zvláštního práva pořizovatele databáze) podle § 40 a násl. zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), práv průmyslového vlastnictví či ochrany obchodního tajemství podle zákona č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a ochraně obchodního tajemství, absolutního osobnostního práva podle § 82 o. z., popř. obdobného práva právnické osoby podle § 135 o. z., popř. řízení o obecných soukromoprávních nárocích vyplývajících ze zásahu do takového absolutního soukromého práva (tj. zejména o nárocích na náhradu majetkové a nemajetkové újmy či vydání bezdůvodného obohacení).

48. Z toho pak (*a contrario*) plyne, že v případech, kdy tvrzená právní povinnost žalovaného jako poskytovatele služby informační společnosti vzniká z jiného důvodu než v důsledku jeho odpovědnosti „za obsah informace uložené na žádost uživatele" (jež by jinak žalovanému, nebýt omezení jeho odpovědnosti podle citované úpravy, vznikla), se omezení odpovědnosti poskytovatele služby za obsah ukládaných informací podle § 5 odst. 1 zákona o některých službách informační společnosti prosadit nemůže, byť by tato povinnost (hospodářsky) souvisela s poskytováním této služby, což platí i o povinnosti poskytovatele služby neporušovat způsobem jejího provozování hospodářskou soutěž.

49. Tak je tomu (jak podrobněji odůvodněno níže) i v projednávané věci, neboť žalobce nevytýká žalovaným zásah do svých (či jím vykonávaných nebo spravovaných) autorských nebo jiných absolutních práv k nehmotným předmětům obsaženým v datových souborech uložených na

zařízeních žalovaných, ani se nedomáhá žádných nároků z odpovědnosti žalovaných za ohrožení či porušení těchto absolutních práv podle právních předpisů na jejich ochranu, nýbrž domáhá se ochrany před porušováním pravidel hospodářské soutěže v důsledku konkrétního hospodářského způsobu provozování služby žalovaných (tedy nikoli v důsledku „obsahu uložené informace“).

50. Tento závěr platí ze shora uvedených důvodů rovněž pro tu část předmětu řízení, v níž se žalobce domáhá odstranění služby elektronického vyhledavače informací (uložených souborů) z internetových stránek žalovaných, a to i pro případ eventuálního posouzení této služby jako samostatné služby informační společnosti (tedy jako samostatné služby vyhledavače informací uložených v počítačové síti či její části). Žalobce v řízení netvrdil (resp. nevytýkal žalovaným), že by součástí poskytování služby vyhledavače jako takové bylo též ukládání informací poskytnutých uživatelem (např. v podobě vložení klíčových slov apod.), kupříkladu pro účely marketingového ovlivnění (preference či pořadí) výsledků vyhledávání, tedy ve smyslu služby optimalizace pro vyhledávání v počítačové síti či služby obdobné. (Jak tomu bylo kupříkladu v řízení před Soudním dvorem ve shora zmíněných spojených věcech C-236/08, C-237/08 a C-238/08.) Z hlediska žalobou vymezeného předmětu řízení je pak nerozhodné, zda služba elektronického vyhledavače informací provozovaná žalovanými může eventuálně splňovat náležitosti jiného typu služby informační společnosti ve smyslu § 3 a § 4 zákona o některých službách informační společnosti či nikoli.

51. Ze shora uvedeného zároveň vyplývá, že ve vztahu k otázce působnosti směrnice o elektronickém obchodu na oblast provozování služby ukládání informací byl již výklad Soudním dvorem (ve shora citovaných rozhodnutích) v dostatečném rozsahu podán, resp. příslušná výkladová otázka již byla Soudním dvorem zodpovězena. V tomto směru je tak splněna výjimka z povinnosti dovolacího soudu předložit ve smyslu čl. 267 Smlouvy o fungování Evropské unie (ve znění Lisabonské smlouvy ze dne 13. 12. 2007 pozměňující Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství, vyhlášené pod č. 111/2009 Sb. m. s.) Soudnímu dvoru předběžnou otázku (tzv. výjimka *acte éclairé*). (K tomu srov. zejm. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 7. 2010, sp. zn. 31 Cdo 2325/2008, uveřejněné pod číslem 29/2011 Sb. rozh. obč.; k výkladu unijnímu srov. zejm. rozsudky Soudního dvora ze dne 6. 10. 1982, ve věci 283/81, Srl CILFIT a další a Lanificio di Gavardo SpA proti Ministero della sanità, a ze dne 15. 9. 2005, ve věci C-495/03, Intermodal Transports BV proti Staatssecretaris van Financiën.)

52. Proto za dané situace, kdy se vzhledem k předmětu řízení v projednávané věci spočívajícímu nikoli v nárocích z odpovědnosti žalovaných za obsah uložených informací, nýbrž v ochraně (soutěžitelů či zákazníků) před nekalou soutěží vyplývající z konkrétního hospodářského způsobu provozování služby žalovaných, nepoužije ze shora uvedených důvodů právní úprava omezení odpovědnosti poskytovatele služby informační společnosti ve smyslu § 5 odst. 1 zákona o některých službách informační společnosti (resp. čl. 14 odst. 1 směrnice o elektronickém obchodu), přičemž samotná oblast právní úpravy nekalé soutěže není (z hlediska žalobcem tvrzeného důvodu nekalé soutěže) unijním právem harmonizována, nevzniká žádná další otázka, jež by se ve smyslu čl. 267 Smlouvy o fungování Evropské unie týkala výkladu unijního práva (resp. jež by byla způsobilá ovlivnit rozhodnutí ve věci).

53. Pouze pro úplnost lze dodat, že na úrovni unijního práva došlo v souvislosti s přijetím směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. 4. 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES v mezích působnosti této směrnice k zavedení částečně odlišného přístupu k posuzování právního postavení některých poskytovatelů služeb ukládání informací (resp. „poskytovatelů služeb pro sdílení obsahu online“ ve smyslu čl. 2 odst. 6 této směrnice), jde-li o odpovědnost poskytovatelů za ohrožení či porušení autorského práva a práv souvisejících.

54. Podle čl. 17 této směrnice poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online provádějí sdělení

veřejnosti nebo zpřístupnění veřejnosti pro účely této směrnice, pokud poskytují veřejnosti přístup k dílům chráněným autorským právem nebo jiným předmětům ochrany nahraným svými uživateli. Poskytovatel této služby tudíž je (resp. má být) podle této právní úpravy zásadně autorskoprávně odpovědný za uložená a veřejně zpřístupněná data na jím provozovaném zařízení, ledaže splní (tzv. proaktivní) podmínky stanovené v odst. 4 tohoto článku.

55. Tato směrnice měla být v právních řádech členských států provedena do 7. 6. 2021, přičemž v České republice se tak dosud nestalo.

56. Lze tak uzavřít, že právní úprava omezení odpovědnosti poskytovatele služby informační společnosti spočívající v ukládání informací poskytnutých uživatelem (služby datového úložiště) podle § 5 odst. 1 zákona o některých službách informační společnosti se neprosadí při posouzení takových soukromých závazků z deliktu nekalé soutěže, jež nevyplývají z odpovědnosti tohoto poskytovatele za obsah informace uložené na žádost uživatele (resp. za zásah do soukromého práva k nehmotnému předmětu dotčenému touto informací), i kdyby tyto závazky s poskytováním (se způsobem poskytování) této služby hospodářsky souvisely.

Ústavní a mezinárodní východiska nekalé soutěže

57. Odvolacímu soudu lze přisvědčit, že právní úprava nekalé soutěže podle občanského zákoníku souvisí z ústavního hlediska zejména s ustanovením čl. 26 Listiny základních práv a svobod, které zaručuje svobodné podnikání.

58. Ústavní soud ve vztahu k ústavním souvislostem ochrany před nekalou soutěží dovodil, že právo na svobodné podnikání podle čl. 26 Listiny základních práv a svobod, jež v tomto případě působí jako objektivní hodnota ovlivňující výklad podústavního práva a má rovněž sloužit k ochraně podnikatelské činnosti před škodlivými zásahy jednotlivců (tj. v horizontální rovině), je nutno v souladu se zásadou materiálního právního státu zakotvenou v čl. 1 odst. 1 Ústavy vykládat tak, že dává obecným soudům povinnost poskytnout ochranu podnikatelské činnosti, pokud je do ní zasaženo způsobem, který se příčí elementárním pravidlům férovosti a dobrým mravům soutěže, a svým účelem slouží k ochraně před agresivními, nemravnými a škodlivými praktikami ostatních soutěžních subjektů (srov. nález Ústavního soudu ze dne 11. 9. 2009, sp. zn. IV. ÚS 27/09).

59. Jakožto právo hospodářské a sociální patří toto základní právo do skupiny těch základních práv, jichž se lze podle čl. 41 odst. 1 Listiny základních práv a svobod domáhat pouze v mezích prováděcích zákonů. Tyto zákony, stanovující de facto konkrétní obsah daného ústavně zaručeného práva, musí být vůči nositeli tohoto základního práva uplatňovány ústavně konformním způsobem, přičemž čl. 4 odst. 4 Listiny zajišťuje určitou spodní mez omezení, resp. minimální standard tohoto základního práva. Ústavou garantovaný institut svobody podnikání a provozování jiné hospodářské činnosti může zákonodárce blíže upravit, nesmí jej však z právního řádu odstranit ani narušit jeho podstatu a smysl, resp. účel. Nadto musí být respektována i proporcionalita omezení tohoto institutu. Platí přitom, že výklad této zákonné úpravy musí být účelem a smyslem objektivní ústavní hodnoty svobodného podnikání garantované čl. 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod zásadním způsobem ovlivněn a limitován (srov. nález Ústavního soudu ze dne 6. 3. 2012, sp. zn. I. ÚS 823/11).

60. Z uvedeného plyne, že právní úprava nekalé soutěže představuje způsob zákonného omezení ústavně zaručeného práva podnikat ve smyslu čl. 26 Listiny základních práv a svobod, proto při výkladu této zákonné úpravy musí být respektována proporcionalita omezení uvedeného ústavního práva, a to s ohledem na účel a smysl této objektivní ústavní hodnoty.

61. Nicméně vzhledem k tomu, že toto ústavní právo spadá do základních práv, jichž se lze domáhat pouze v mezích prováděcích zákonů, se uvedené posouzení (poměřování) proporcionality omezení

tohoto základního práva při aplikaci zákonné úpravy nekalé soutěže odehrává v rámci samotného výkladu podmínek nekalé soutěže spočívajících v rozporu jednání soutěžitele v hospodářském styku s dobrými mravy soutěže způsobilého přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, neboť součástí tohoto základního práva je (jak vyplývá ze shora uvedených ústavních východisek) též ochrana před zásahy do výkonu podnikatelské činnosti agresivními, nemravnými a škodlivými praktikami ostatních soutěžitelů příčícími se elementárním pravidlům férovosti a dobrým mravům soutěže.

62. Z práva mezinárodního navíc vyplývá závazek České republiky jako člena Unie na ochranu průmyslového vlastnictví zajistit příslušníkům Unie účinnou ochranu proti nekalé soutěži. Nekalou soutěží se v tomto smyslu rozumí každá soutěžní činnost, která odporuje poctivým zvyklostem v průmyslu nebo v obchodě. Zejména musí být zakázány 1. jakékoliv činy, které by mohly jakkoli způsobit záměnu s podnikem, výrobky nebo s průmyslovou nebo obchodní činnosti soutěžitele, 2. falešné údaje při provozování obchodu, které by mohly poškodit dobrou pověst podniku, výrobků nebo průmyslové nebo obchodní činnosti soutěžitele, 3. údaje nebo tvrzení, jejichž užívání při provozu obchodu by bylo s to uvádět veřejnost v omyl o vlastnosti, způsobu výroby, charakteristice, způsobilosti k použití nebo o množství zboží (srov. čl. 10bis Pařížské úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví, vyhlášené pod č. 64/1975 Sb.).

63. Na úrovni zákonné úpravy pravidel hospodářské soutěže je ve smyslu uvedených ústavních a mezinárodněprávních východisek stanoveno, že nekalá soutěž se zakazuje (§ 2976 odst. 1 o. z.). Proto každé jednání v hospodářském styku, jež je v rozporu s dobrými mravy soutěže způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, je v hospodářské soutěži zakázáno a soutěžiteli vzniká deliktní závazek takového jednání se zdržet. Je-li v řízení zjištěno, že určité jednání žalovaného v hospodářském styku (resp. určitý způsob jeho výkonu hospodářské soutěže) je jednáním v rozporu s dobrými mravy soutěže způsobilým přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, přičemž žalobce se v řízení domáhá uložení povinnosti žalovanému zdržet se takového zakázaného jednání, nelze důvodnost takto uplatněného (tzv. zápůrčího) nároku „znovu“ posuzovat z hlediska proporcionality omezení základního práva podnikat podle čl. 26 Listiny základních práv a svobod.

64. V této souvislosti lze připomenout, že svoboda podnikání je „v souladu s právem Evropské unie a vnitrostátními zákony a zvyklostmi“ uznána též podle čl. 16 Listiny základních práv Evropské unie (jež má na základě čl. 6 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii, ve znění Lisabonské smlouvy ze dne 13. 12. 2007 pozměňující Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství, vyhlášené pod č. 111/2009 Sb. m. s., stejnou sílu jako zakládací smlouvy).

65. Byť podle čl. 51 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie se její ustanovení použijí výhradně, pokud se uplatňuje právo Evropské unie, což není (jak zdůvodněno shora) případ projednávané věci, lze přesto v kontextu výkladu unijního práva podpůrně zmínit, že ochrana poskytnutá čl. 16 Listiny základních práv Evropské unie, jež se vztahuje na svobodu vykonávat hospodářskou nebo obchodní činnost, smluvní svobodu a volnou soutěž, včetně možnosti zvolit si hospodářského partnera, jakož i možnost určit cenu za plnění, nemá ani z hlediska unijního práva povahu absolutní výsady, nýbrž musí být posuzována ve vztahu ke své úloze ve společnosti a může být předmětem široké škály zásahů ze strany veřejné moci, jimiž lze ve veřejném zájmu stanovit hranice pro výkon hospodářské činnosti (srov. rozsudky Soudního dvora ze dne 9. 9. 2004, ve spojených věcech C-184/02 a C-223/02, Španělské království a Finská republika proti Evropskému parlamentu a Radě Evropské unie, nebo ze dne 6. 9. 2012 ve věci C-544/10, Deutsches Weintor eG proti Land Rheinland-Pfalz). Toto ustanovení podléhá odůvodněným omezením podle čl. 52 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie, jež musí respektovat jejich podstatu a za současného dodržování zásady proporcionality musí být nezbytná a skutečně odpovídat cílům obecného zájmu, které uznává Unie, nebo potřebě ochrany práv a svobod druhého (srov. zejm. rozsudek Soudního dvora ze dne 22. 1. 2013 ve věci C-283/11,

Sky Österreich GmbH proti Österreichischer Rundfunk, ze dne 30. 6. 2016 ve věci C-134/15, Lidl GmbH & Co. KG proti Freistaat Sachsen, nebo ze dne 12. 7. 2018 ve věci C-540/16, UAB „Spika“ a další proti Žuvininkystės tarnyba prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos).

66. V souvislosti s posuzováním způsobu poskytování služby ukládání informací nelze vyloučit, že svůj význam může mít vzhledem ke konkrétním okolnostem věci též poměřování zásahu do základního práva na svobodu projevu a na informace ve smyslu čl. 17 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (resp. čl. 11 Listiny základních práv Evropské unie či čl. 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, vyhlášené pod č. 209/1992 Sb., popř. čl. 19 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, vyhlášeného pod č. 120/1976 Sb.). A to (především) za předpokladu, že předmět řízení se týká zákazu či omezení rozsahu poskytování samotné služby ukládání informací, resp. omezení rozsahu či dostupnosti informací takto zpřístupňovaných (srov. zejm. rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 16. 6. 2015, ve věci č. 64569/09, Delfi AS proti Estonsku, resp. v souvislosti s obslužnou mobilní aplikací služby ukládání informací srov. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 20. 1. 2020, ve věci č. 201/17, Magyar Kétfarkú Kutya Párt proti Maďarsku).

K podmínkám nekalé soutěže

67. Dovolací soud ve svém rozhodování dospěl k ustálenému závěru, že jednáním v nekalé soutěži je pouze takové jednání, které na základě individuálního posouzení věci a s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem naplňuje všechny podmínky generální klauzule nekalé soutěže podle § 2976 odst. 1 o. z. Právní úprava nekalé soutěže chrání hospodářskou soutěž jako takovou. Ochrana hospodářské soutěže znamená na straně jedné dodržení fair pravidel soutěže, zejména nastavení alespoň srovnatelných výchozích podmínek nutných pro to, aby výsledky, jichž soutěžitel dosáhl, odpovídaly především jeho poctivě vynaloženému úsilí, na straně druhé vyžaduje též zachování přiměřeně „bezpečného“ trhu pro zákazníka (srov. obdobně na základě právní úpravy účinné do 31. 12. 2013 rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2007, sp. zn. 32 Odo 1125/2006, uveřejněný pod číslem 96/2008 Sb. rozh. obč., dle účinné právní úpravy srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2019, sp. zn. 23 Cdo 4297/2018).

68. Vedle podmínky spočívající v jednání soutěžitele v hospodářském styku je porušení dobrých mravů soutěže dalším z předpokladů, které musí být splněny, aby určité jednání mohlo být v souladu s § 2976 odst. 1 o. z. označeno za nekalou soutěž. Právě užití pojmu dobré mravy soutěže řadí toto ustanovení k právním normám s relativně neurčitou hypotézou. Dobré mravy judikatura ustáleně charakterizuje jako souhrn společenských, kulturních a mravních norem, jež v historickém vývoji osvědčují jistou neměnnost, vystihují podstatné historické tendence, jsou sdíleny rozhodující částí společnosti a mají povahu norem základních (srov. obdobně na základě právní úpravy účinné do 31. 12. 2013 rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. 3 Cdon 69/96).

69. V obecné rovině představují dobré mravy souhrn etických, obecně zachovávaných a uznávaných zásad, jejichž dodržování je mnohdy zajišťováno i právními normami tak, aby každé jednání bylo v souladu s obecnými morálními zásadami demokratické společnosti. Tento obecný horizont, který vývojem společnosti rozvíjí i svůj morální obsah v prostoru a čase, musí být posuzován z hlediska konkrétního případu a také v daném čase, na daném místě a ve vzájemném jednání účastníků právního vztahu. Výklad rozhodných podmínek pro závěr, že konkretizované jednání stojí „v rozporu s dobrými mravy“, je z povahy věci založen v rovině tzv. soudního uvážení směřujícího k vymezení relativně neurčitého pojmu. Interpretace právní normy zde vystihuje požadavek stanovit – a to zpravidla jen demonstrativním výčtem konkrétních znaků nebo určením neuzavřené množiny obecných hledisek – kritéria, s jejichž pomocí se lze k normativně užitému pojmu přiblížit (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 26. 2. 1998, sp. zn. II. ÚS 249/97, nebo ze dne 3. 11. 2015, sp. zn. I. ÚS 2386/15)

70. Pojem dobré mravy soutěže je však třeba poněkud modifikovat, a to právě proto, že se uplatňují v hospodářské soutěži, tj. v prostředí, kde cílem je na trhu se prosadit, získat zde oproti jiným výhodu, což předpokládá jistou míru agresivity a „podnikatelské vychytralosti“. Je však třeba vždy dodržet korektní a soutěžně přijatelné metody. Samozřejmým předpokladem jednání v souladu s dobrými mravy soutěže je zachovat poctivost a slušnost (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 4. 2018, sp. zn. 23 Cdo 4554/2017).

71. Dobré mravy soutěže proto představují zvláštní kategorii odlišnou od dobrých mravů jako takových a spjatou s principy poctivého hospodářského styku. Soutěžení na trhu připouští určitou míru agresivity, avšak ani zde se nelze dopouštět jednání, které je ve vztahu k ostatním soutěžitelům zákeřné, podvodné či parazitující nebo předstupuje před spotřebitele a zákazníky s klamavými údaji (srov. obdobně podle právní úpravy účinné do 31. 12. 2013 např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 10. 1. 2011, sp. zn. 23 Cdo 5184/2009, a ze dne 30. 10. 2014, sp. zn. 23 Cdo 3338/2012, či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2015, sp. zn. 23 Cdo 1962/2015).

72. Ve vztahu k podmínce nekalé soutěže spočívající ve způsobilosti jednání soutěžitele přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům dospěl dovolací soud ve svém rozhodování k závěru, podle kterého se pro posouzení určitého jednání jako jednání nekalosoutěžního vyžaduje pouhá způsobilost přivodit újmu soutěžitelům nebo zákazníkům, není tedy nutný sám vznik újmy. Možnost, že jednomu nebo druhému z uvedených subjektů bude způsobena újma, musí být ovšem možností reálnou, nikoliv vyspekulovanou a velmi nepravděpodobnou. Pokud by určité jednání bylo zakazováno jen na základě vysoce teoretické možnosti újmy, šlo by o málo důvodné omezení podnikatelské svobody. Zákon nijak neurčuje rozsah újmy, která musí z určitého jednání alespoň hrozit, aby takové jednání mohlo být posouzeno jako nekalosoutěžní. Nehovoří např. o újmě značného rozsahu, újmě podstatné apod. Lze však dospět k názoru, že újma (ať již hrozící nebo skutečně existující) v zanedbatelném rozsahu vlastně újmou není (srov. obdobně na základě právní úpravy účinné do 31. 12. 2013 např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 2008, sp. zn. 32 Cdo 139/2008).

73. Dovolací soud dále formuloval závěr, podle kterého u podmínky nekalé soutěže spočívající ve způsobilosti jednání soutěžitele přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům není třeba současně zkoumat snahu soutěžitele zjednat pro sebe či jiného prospěch, neboť tuto podmínku generální klauzule neobsahuje. Může se jednat jak o újmu materiální (škodu), tak i újmu imateriální (srov. obdobně na základě právní úpravy účinné do 31. 12. 2013 např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2007, sp. zn. 32 Odo 1125/2006, uveřejněný pod číslem 96/2008 Sb. rozh. obč.).

74. Podmínkou nekalé soutěže naopak není existence zavinění na straně soutěžitele. Právní úprava vymezující podmínky nekalé soutěže volní složku projevu vůle (zavinění úmyslné či nedbalostní, zakládající možnost vyvinění – exkulpace) neřeší, ale právě naopak odpovědnost rušitele zakládá na objektivním principu (srov. obdobně na základě právní úpravy účinné do 31. 12. 2013 např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 3. 2006, sp. zn. 32 Odo 1230/2005).

K nekalé soutěži v souvislosti s provozováním služby ukládání informací

75. Ze shora uvedených východisek plyne, že jsou-li splněny podmínky nekalé soutěže stanovené v tzv. generální klauzuli podle § 2976 odst. 1 o. z., není z hlediska vzniku deliktu nekalé soutěže významné, zda, popř. do jaké míry, naplňuje jednání soutěžitele rovněž některou (resp. některé) ze zvláštních skutkových podstat nekalé soutěže ve smyslu jejich demonstrativního výčtu uvedeného v § 2976 odst. 2 o. z. Proto jednáním v rozporu s dobrými mravy soutěže může být i takové jednání, jež pod žádnou takto zákonem vymezenou skutkovou podstatu nespadá. Je tomu tak proto, že právo proti nekalé soutěži tímto reaguje na nápaditou, tvořivou povahu lidského jednání, jehož nejrůznější kladné i problematické projevy se nedají v jejich konkrétnosti předvídat (v právní teorii srov. HAJN, Petr.: § 2976. In ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef. Občanský zákoník. Komentář. Svazek VI.

Praha: Wolters Kluwer, 2014, str. 1166).

76. Za jednání v rozporu s dobrými mravy soutěže je rozhodovací praxí i právní teorií ustáleně považováno rovněž takové jednání, jež je založeno na nepoctivém využití soutěžních výkonů jiného soutěžitele či na soutěžním těžení za účelem získání prospěchu, jehož by jinak soutěžitel (vůbec nebo nikoli za jím skutečně vynaložené náklady) nedosáhl. Nekalou soutěží tak nemusí být pouze parazitování na pověsti závodu, výrobku nebo služby jiného soutěžitele ve smyslu § 2982 o. z., nýbrž i nekalé využití dalších hodnot spojených se závodem jiného soutěžitele (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2020, sp. zn. 23 Cdo 2027/2020).

77. Za nekalosoutěžní je proto nutno považovat i takové jednání, při němž jeden soutěžitel těží z úsilí a nákladů druhého soutěžitele, neboť tak získává soutěžní výhodu spočívající v tom, že sám nemusí takové náklady vynakládat (srov. též pojem *„free riding“*). Není při tom nutné, aby soutěžní výkon prvního soutěžitele byl nadprůměrný nebo nějak zvláštní [srov. obdobně na základě právní úpravy účinné do 31. 12. 2013 rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 7. 2010, sp. zn. 23 Cdo 2962/2009; v právní teorii srov. např. HAJN, Petr. Práva průmyslová a právo proti nekalé soutěži. In HORÁČEK, Roman, ČADA, Karel, HAJN, Petr. Práva k průmyslovému vlastnictví. Praha: C. H. Beck, 2017, str. 458. ONDREJOVÁ, Dana. Tzv. soudcovské (nepojmenované) skutkové podstaty nekalé soutěže pohledem nové systematiky. Obchodněprávní revue, roč. 2014, č. 10, str. 287)].

78. V této souvislosti již starší rozhodovací praxe dovodila, že určité jednání, jež jest o sobě bezvadné, může se státi s hlediska dobrých mravů soutěže závadným, bylo-li předsevzato za jistých okolností anebo v určité konstelaci (srov. rozhodnutí bývalého Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 10. 6. 1932, sp. zn. RV I 898/31, uveřejněné pod č. 11742/1932 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ve věcech občanských). Nekalou soutěží je rovněž takové jednání, jímž si soutěžitel v rozporu s dobrými mravy soutěže zjedná na újmu ostatních soutěžitelů mezi nimi soutěžní výhodu, jíž vzniká ve vzájemných soutěžních vztazích a stycích soutěžitelů porucha, jeho soutěžní přednost a soutěžní újma ostatních soutěžitelů (srov. rozhodnutí bývalého Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 6. 6. 1930, sp. zn. RV I 1557/29, uveřejněné pod č. 9971/1930 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ve věcech občanských). Poškození soutěžitelovo může býti v tom, že se zneužíváním cizí myšlenky, cizího nápadu, cizí práce a cizího do jich realisace investovaného nákladu ohrožuje a podkopává soutěžitelská jeho posice a znehodnocuje jeho soutěžitelský náskok, jehož svou pílí i finanční oběťmi nabyl (srov. rozhodnutí bývalého Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 5. 4. 1932, sp. zn. R I 75/32, uveřejněné pod č. 11539/1932 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ve věcech občanských).

79. Jednání v nekalé soutěži může spočívat rovněž v takovém jednání, jež porušuje předpisy soukromého či veřejného práva a jehož důsledkem je v hospodářském styku rozpor s dobrými mravy soutěže způsobilý přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, resp. je-li důsledkem porušení těchto předpisů získání soutěžní výhody, kterou by rušitel bez tohoto porušení právních předpisů nezískal (srov. obdobně na základě právní úpravy účinné do 31. 12. 2013 např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 3. 2013, sp. zn. 23 Cdo 4285/2010, podle účinné právní úpravy srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 4. 2018, sp. zn. 23 Cdo 4554/2017; v právní teorii srov. např. ONDREJOVÁ, Dana. § 2976. In HULMÁK, Milan a kol. Občanský zákoník. VI. Závazkové právo. Zvláštní část. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2014, str. 1776; ze zahraničních právních úprav srov. výslovně zejm. § 3a německého zákona proti nekalé soutěži z roku 2004).

80. Ze shora uvedených východisek rovněž plyne, že nekalosoutěžního jednání se dopouští nejen takový soutěžitel, který sám porušuje či odnímá hodnoty spojené se závodem určitého soutěžitele nebo který je sám odpovědný za soutěžní porušení předpisů soukromého či veřejného práva, nýbrž může se jednat i o takového soutěžitele, jenž vzhledem ke konkrétním okolnostem výkonu jeho

hospodářské činnosti objektivně vytváří v rozporu s dobrými mravy soutěže podmínky pro takovéto jednání jiné osoby či z výsledků takového jednání jiného těží s důsledky způsobilými přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům.

81. Je tomu tak již proto, že zákonná úprava deliktu nekalé soutěže je při splnění zákonem stanovených podmínek založena na objektivním principu, jenž okruh nekalosoutěžních situací ani okruh soutěžitelů, jejichž jednání je způsobilé v rozporu s dobrými mravy soutěže přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, nikterak v tomto směru neomezuje.

82. Zároveň se tím v poměrech právní úpravy nekalé soutěže promítá soukromoprávní zásada, že každý (tedy i soutěžitel v hospodářském styku) má povinnost jednat poctivě a že nikdo nesmí těžit ze svého nepoctivého nebo protiprávního činu ani z protiprávního stavu, který vyvolal nebo nad kterým má kontrolu (§ 6 o. z.).

83. Shora uvedené závěry se uplatní i v případě poskytovatelů služeb informační společnosti, včetně poskytovatelů služby ukládání informací, neboť tito poskytovatelé nejsou při své hospodářské činnosti z odpovědnosti za porušení pravidel hospodářské soutěže (resp. nejde-li o samotnou odpovědnost za obsah informací uložených na žádost uživatele) nijak vyloučeni.

Sjednání a placení odměny poskytovatelem služby ukládání informací

84. Jak zdůvodněno shora, posouzení otázky, zda jednání určitého soutěžitele v hospodářském styku je způsobilé v rozporu s dobrými mravy soutěže přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, je třeba posoudit s ohledem na konkrétní okolnosti věci, což platí i pro posouzení konkrétního způsobu, jakým poskytovatel služby informační společnosti provozuje v hospodářském styku svoji službu.

85. V projednávané věci přitom žalobce nespatřuje nekalosoutěžní jednání žalovaných v samotném poskytování služby informační společnosti spočívající v ukládání informací poskytnutých uživatelem, nýbrž v konkrétním způsobu, jakým je tato služba žalovaných provozována. A to především v souvislosti s obsahem smluvních ujednání, která žalované sjednávají se svými uživateli. Tedy jinak řečeno, závadným je shledáván určitý konkrétní obchodní model poskytování jejich služby, nikoli samotné ukládání (určitých) informací jako takových.

86. Jak zdůvodněno shora, sama skutečnost, že poskytovatel služby ukládání informací není při splnění podmínek podle § 5 odst. 1 zákona o některých službách informační společnosti odpovědný za samotné porušování práv k nehmotným předmětům tvořícím obsah informace uložené uživatelem této služby [a i v takovém případě tomu je tak pouze tehdy, pokud provozovaná služba představuje pouze neutrální, čistě technický a automatický prostředek zpracování informací, srov. rozsudky Soudního dvora ze dne 23. 3. 2010, ve spojených věcech C-236/08, C-237/08 a C-238/08, Google France SARL a Google Inc. proti Louis Vuitton Malletier SA, Google France SARL proti Viaticum SA and Luteciel SARL a Google France SARL proti Centre national de recherche en relations humaines (CNRRH) SARL a dalším, a ze dne 12. 7. 2011 ve věci C-324/09, L'Oréal SA a další proti eBay International AG a dalším], nevylučuje, aby konkrétní způsob provozování této služby objektivně představoval jednání v hospodářském styku v rozporu s dobrými mravy soutěže způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, neboť se v tomto směru jedná o odlišný (byť třeba souběžně existující) typ právní odpovědnosti založený na splnění odlišných podmínek.

87. Proto za situace, kdy podmínky provozování služby ukládání informací (zejm. její technické nastavení, např. co do druhu, velikosti či jiné povahy datových souborů způsobilých k uložení, okruhu uživatelů služby, míry veřejného zpřístupnění ukládaných informací apod.) umožňují jejím uživatelům v nezanedbatelném (tj. soutěžně významném) rozsahu veřejně zpřístupňovat informace (datové

soubory) porušující práva třetích osob k jejich duševnímu vlastnictví, může určitý způsob (obchodní model) provozování této služby naplnit podle konkrétních okolností znaky nekalé soutěže, a to bez ohledu, zda poskytovatel této služby (zároveň) odpovídá či neodpovídá za obsah takto uložených informací.

88. V takovém případě lze způsob (obchodní model) provozování služby ukládání informací považovat za rozporný s dobrými mravy soutěže a objektivně způsobilý přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům zásadně tehdy, je-li významnou součástí tohoto způsobu (obchodního modelu) provozování služby sjednávání a vyplácení odměny (úplaty) k rukám uživatelů, jejíž výše je přímo vázána na počet či rozsah stahování jimi uložených souborů jinými uživateli, aniž by poskytovatel služby při vyplácení takové odměny zároveň přiměřeným způsobem ověřil, zda tato odměna není placena uživateli v souvislosti s jeho porušováním práv duševního vlastnictví.

89. Je tomu tak proto, že objektivním důsledkem takto provozovaného způsobu (obchodního modelu) poskytování předmětné služby je přímé vyvolání hospodářské motivace jejích uživatelů na zpřístupňování právě takových datových souborů, o jejichž obsah je mezi členy uživatelské veřejnosti zájem a jež jsou z tohoto důvodu významnými hospodářskými statky, tedy zpravidla předměty chráněnými právy duševního vlastnictví, což vyplývá ze samotné podstaty duševně vlastnické ochrany v současném pojetí a jejího společenského opodstatnění (tj. zejm. z hlediska převažující duševně vlastnické teorie majetkové, resp. osobně majetkové; k tomu v právní teorii např. DRAHOS, Peter. A Philosophy of Intellectual Property. New York: Routledge, 2016, str. 119 a násl.).

90. Poskytování takové odměny, ať už v podobě peněžní či jiné (např. v podobě zpřístupnění tzv. prémiových uživatelských účtů, partnerských programů či jiných výhod při poskytování služby informační společnosti), či jiné výhody pak dle názoru dovolacího soudu zásadně představuje jednání v rozporu s dobrými mravy soutěže, neboť poskytovatel služby tímto jednáním objektivně vytváří nepoctivé hospodářské prostředí, jež motivuje uživatele služby k jejímu využívání způsobem založeným na protiprávním využívání cizích předmětů duševního vlastnictví a porušování práv k nim. Pokud objektivním důsledkem takto nastaveného způsobu (obchodního modelu) poskytování dané služby je vznik (resp. možnost vzniku) hospodářsky významného nepoctivého těžení provozovatele služby z jím hospodářsky podporovaného a udržovaného protiprávního stavu způsobilého přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům (resp. právně nebezpečné situace), je třeba takový způsob (obchodní model) provozování služby považovat za jednání v nekalé soutěži.

91. S tím pak souvisí, že poskytovatel služby ukládání informací prostřednictvím uvedeného (incentivního) způsobu (obchodního modelu) poskytování své služby je objektivně schopen vstupovat na trh služeb zpřístupňování předmětů duševního vlastnictví, tedy na trh odlišný oproti samotnému trhu služeb ukládání informací. Přitom není významné, zda konkrétní soutěžitelé na trhu zpřístupňování předmětů duševního vlastnictví tak činí prostřednictvím některé služby informační společnosti, jako kupř. audiovizuální mediální služby na vyžádání podle zákona č. 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání a o změně některých zákonů, nebo způsobem odlišným.

92. Na takto zasaženém trhu je zpravidla objektivním důsledkem tohoto způsobu (obchodního modelu) provozování služby ukládání informací jeho způsobilost přivodit újmu jiným soutěžitelům získáním nepoctivé soutěžní výhody v hospodářském styku v podobě konkurenčního předstihu jiných (řádných) soutěžitelů a potažmo snížením nebo omezením jejich soutěžního uplatnění, resp. snížením tržního odbytu jejich soutěžních výkonů v důsledku nekalého nabytí výhodnějšího postavení poskytovatele předmětné služby, jenž těžením z protiprávního stavu nemusí vynakládat výdaje, které by jinak pro dosažení shodného postavení v hospodářské soutěži musel (měl-li by vůbec takovou možnost) vynaložit. V konečném důsledku je tak tento způsob výkonu hospodářské soutěže (resp. soutěžitelem zvolený obchodní model provozování jeho služby) zásadně způsobilý vyvolat jak

nemajetkovou újmu spočívající ve ztrátě nebo snížení soutěžního (hospodářského) uplatnění ostatních soutěžitelů působících na dotčeném trhu, tak i majetkovou újmu v podobě ušlého zisku těchto soutěžitelů.

93. Přitom z hlediska podmínek nekalé soutěže není významné, jak zdůvodněno shora, zda k újmě na straně jiných soutěžitelů na dotčeném trhu skutečně dochází, musí se jednat (pouze) o reálnou možnost vzniku takové újmy. Stejně tak není významné, zda soutěžitel ke vzniku nekalé soutěžní situace záměrně směřuje (resp. zda narušení hospodářské soutěže zavinil), ani to, zda z nekalosoutěžního jednání má sám či jiná osoba skutečný prospěch (zisk).

94. Proto lze mít za to, že je to právě daný způsob (obchodní model) hospodářské činnosti, který odlišuje (prostou) službu ukládání informací (tj. službu na trhu určitých služeb informační společnosti) od zdroje nekalé soutěže na trhu zpřístupňování předmětů duševního vlastnictví založeného svým objektivním uspořádáním na nepoctivém těžení z porušování soukromých práv jiných osob.

95. V tomto směru lze poukázat též na rozhodovací praxi Soudního dvora, jenž význam přijetí „hospodářského modelu podněcujícího uživatele, aby uskutečňovali protiprávně sdělování chráněných obsahů veřejnosti“ zdůraznil při řešení související otázky autorskoprávní odpovědnosti poskytovatele služby ukládání informací za obsah informací uložených na žádost uživatele (srov. rozsudek Soudního dvora ze dne 22. 6. 2021, ve spojených věcech C-682/18 a C-683/18, Frank Peterson proti Google LLC, YouTube Inc., YouTube LLC, Google Germany GmbH a Elsevier Inc. proti Cyando AG).

96. Podpůrně lze zmínit též obdobné závěry formulované v zahraniční rozhodovací praxi. Německý Spolkový soudní dvůr k důsledkům obdobného obchodního modelu („*Geschäftsmodell*“) služby ukládání informací založeného na odměňování uživatelů podle rozsahu stahování jimi uložených souborů ostatními uživateli shledal, že daný obchodní model může být způsobilý vytvářet značné nebezpečí využívání služby za účelem hromadného porušování cizích práv, umožňujícího provozovateli služby prostřednictvím obchodní pobídky uživatelům k takovému porušování navyšovat vlastní příjmy, zejména prodejem zpoplatněných nabídek tzv. prémiových účtů usnadňujících uživatelům komfortnější přístup k takto nabytému atraktivnímu, a tudíž i zpravidla protiprávnímu, obsahu. [Srov. v souvislosti s aplikací tamní doktríny obecného negatorního závazku, resp. subjektivní prevenční povinnosti, při zásahu do cizího absolutního práva („*Störerhaftung*“) na oblast poskytování služeb ukládání informací rozsudky ze dne 15. 8. 2013, sp. zn. I ZR 80/12, ze dne 15. 1. 2009, sp. zn. I ZR 57/07, či ze dne 12. 7. 2012, sp. zn. I ZR 18/11)]. Obdobně pak srov. rozsudek Vrchního soudu Anglie a Walesu ze dne 29. 3. 2010 ve věci sp. zn. HC08C03346, Twentieth Century Fox Film Corporation & Anor v Newzbin Ltd, (2010) EWHC 608 (Ch), založený na zjištění, že žalovaný prostřednictvím způsobu poskytování své služby vytvářel podporu a asistenci prémiovým uživatelům při porušování cizích práv, čímž dosahoval vlastního zisku. K významu aktivní role poskytovatele služby ukládání informací pro vznik jeho deliktní odpovědnosti srov. též rozsudek italského Nejvyššího soudu ze dne 19. 3. 2019, sp. zn. 9133/2015, uveřejněný v IIC – International Review of Intellectual Property and Competition Law, roč. 2020, č. 3, str. 389-402. Obdobně pak k významu stavu „záměrné slepoty“ poskytovatele služby vůči obsahu ukládaných informací společně s možností uplatňování podstatného vlivu poskytovatele služby na aktivity uživatelů a s tím souvisejícího majetkového prospěchu v přímé souvislosti s porušováním práv třetích osob na základě tamní úpravy souvisejícího omezení odpovědnosti poskytovatele služby ukládání informací srov. např. rozsudek Odvolacího soudu Spojených států amerických, druhého obvodu, ze dne 5. 4. 2012, sp. zn. 676 F.3d 19, Viacom International, Inc. proti YouTube, Inc. Obdobně pak v tomto smyslu srov. též rozsudek japonského Vrchního soudu pro duševní vlastnictví ze dne 8. 9. 2010, sp. zn. 2009 Ne 10078, uveřejněný na webových stránkách uvedeného soudu.

97. Na odpovědnostní souvislosti obdobně založených obchodních modelů provozování služby ukládání informací poukazuje též významná část právní teorie. (K významu míry obchodní aktivity poskytovatele služby ukládání informací srov. např. HUSOVEC, Martin. Zodpovednosť na internete podľa českého a slovenského práva. Praha: CZ.NIC, 2014, str. 153. ČERMÁK, Jiří, MALIŠ, Petr. Odpovědnost za cizí obsah zpřístupněný prostřednictvím Internetu. In JANSA, Lukáš, OTEVŘEL, Petr, ČERMÁK, Jiří, MALIŠ, Petr, HOSTAŠ, Petr, MATĚJKA, Michal, MATEJKA, Ján. Internetové právo. Praktický průvodce. Brno: Computer Press, 2016, str. 165. K rozdílnému charakteru a některým důsledkům obvykle uplatňovaných typů obchodních modelů služeb ukládání informací srov. např. KORBEL, František, CHOLASTA, Roman, MOLITORISOVÁ, Alexandra. Safe harbour: vyloučení odpovědnosti poskytovatelů hostingových služeb za obsah vložený uživateli Internetu. Soudce, 2016, č. 6, str. 11. Konkrétně v nekalosoutěžních souvislostech srov. TELEC, Ivo. Právo duševního vlastnictví v informační společnosti. Zakázané těžení a nebezpečná situace na elektronických úložištích dat. Praha: Leges, 2015, str. 145 a násl. V mezinárodní teorii srov. obdobně např. NORDEMANN, Jan Bernd a kol. Liability of Online Service Providers for Copyrighted Content – Regulatory Action Needed? In-Depth Analysis. European Parliament, 2018, str. 12. VISSER, Dirk. Conclusion Sought: Blocking Orders – A view from the EU. In GENDREAU, Ysolde (ed.). Le droit d´auteur en action: perspectives internationales sur les recours. Montreal: ALAI, 2019, str. 326. Za spíše výjimečné lze považovat některé závěry právní teorie založené na odlišném přístupu, srov. např. MAISNER, Martin. Snaha o zakázané těžení ze zdánlivé absence výslovné legislativní úpravy a nebezpečná situace pro poskytovatele služeb informační společnosti, dostupné online z http://www.bulletin-advokacie.cz/.)

98. Podpůrně lze v tomto směru zmínit též závěr Výkladového stanoviska odboru poštovních služeb a služeb informační společnosti Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky ze dne 12. 9. 2012 k problematice odpovědnosti poskytovatelů služeb informační společnosti, kteří pasivně hostí nebo „přenášejí“ obsah, podle § 3 a § 6 zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti, podle kterého (v souvislosti se související problematikou omezení odpovědnosti poskytovatele služby ukládání informací) je právně významnou skutečností rovněž vědomost poskytovatele služby, že výše jeho příjmů nebo výnosů přímo souvisí s mírou protiprávního obsahu ukládaných uživateli.

99. Pro úplnost lze rovněž uvést, že na trhu služeb ukládání informací v současnosti existují a jsou používána taková opatření, která i v podmínkách masového využívání těchto služeb jsou způsobilá efektivním způsobem redukovat možnost odměňování uživatelů těchto služeb v souvislosti s jejich ohrožováním či porušováním práv duševního vlastnictví. (V tomto směru lze poukázat též na stanovisko generálního advokáta Soudního dvora ze dne 16. 7. 2020, ve spojených věcech C-682/18 a C-683/18, Frank Peterson proti Google LLC, YouTube LLC, YouTube Inc., Google Germany GmbH a Elsevier Inc. proti Cyando AG.)

100. Vzhledem ke shora uvedeným důvodům tak lze uzavřít, že vyplácí-li poskytovatel služby ukládání informací (veřejného datového úložiště), jež umožňuje jejím uživatelům prostřednictvím jimi ukládaných informací v soutěžně významném rozsahu ohrožovat či porušovat práva duševního vlastnictví, těmto uživatelům odměnu, jejíž výše je závislá na počtu či rozsahu stahování jimi uložených datových souborů jinými uživateli, aniž by přiměřeným způsobem ověřil, zda tato odměna není placena v souvislosti s ohrožováním či porušováním práv duševního vlastnictví, dopouští se zásadně nekalé soutěže podle § 2976 odst. 1 o. z.

Provozování elektronického vyhledavače uložených informací

101. Jak zdůvodněno shora, nekalá soutěž poskytovatele služby ukládání informací souvisí zásadně s takovým způsobem (obchodním modelem) jejího provozování, jenž se vymyká pouhému technickému zajišťování elektronického úložiště dat pro uživatele, a jehož důsledkem je způsobilost vzniku újmy

na straně jiných soutěžitelů či zákazníků, a to zpravidla na trhu služeb zpřístupňování předmětů duševního vlastnictví.

102. Je třeba rovněž zohlednit, jak v obecné rovině zdůvodněno shora, že provozování elektronického vyhledavače informací je úzce spjato se samotnou dostupností veřejně zpřístupňovaných informací jako takových, a tudíž při posuzování důsledků provozování takové služby má svůj význam též poměřování případného zásahu do základního práva na svobodu projevu a na informace ve smyslu čl. 17 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (a shora uvedených mezinárodních smluv).

103. Ze shora uvedeného plyne, že v případě elektronického vyhledavače informací použitého jako součást služby ukládání informací (veřejného datového úložiště) mohou být shora uvedené nekalosoutěžní důsledky spjaty s takovým obchodním modelem poskytování této služby, jenž není v tomto směru založen na neutrálním, čistě technickém a automatickém prostředku zpracování informací. Proto za nekalou soutěž je možno shledávat zásadně takové situace, kdy způsob zpracování uložených informací ze strany poskytovatele služby přesahuje tento rámec a je spjat s aktivní rolí poskytovatele služby směřující k ovlivnění dosažených výsledků vyhledávání nad rámec samotného (automatizovaného a pokud možno co nejpřesnějšího) výběru informací podle objektivních kritérií nebo o jiné obdobné nakládání s nimi.

104. Může se tak jednat např. o některé způsoby prezentace, popisování, komentování, recenzování, resp. obecně vzato o některé formy indexování, nebo uživatelské či jiné přizpůsobování těchto informací způsobem, že v důsledku těchto činností poskytovatel služby uložené informace zná a kontroluje a objektivně tak svojí činností vstupuje (nad rámec své činnosti na trhu služeb informační společnosti) na trh zpřístupňování předmětů duševního vlastnictví. [Ohledně souvisejících závěrů co do významu aktivní role poskytovatele služby informační společnosti při provozování optimalizace pro vyhledavače na internetu ve vztahu k související problematice podmínek tzv. bezpečného přístavu poskytovatele této služby srov. rozsudek Soudního dvora ze dne 23. 3. 2010, ve spojených věcech C-236/08, C-237/08 a C-238/08, Google France SARL a Google Inc. proti Louis Vuitton Malletier SA, Viaticum SA, Luteciel SARL a Centre national de recherche en relations humaines (CNRRH) SARL a dalším.]

105. Proto poskytování služby ukládání informací s využitím elektronického vyhledavače uložených informací, aniž by poskytovatel služby nad rámec samotného průběhu automatického (technického, pasivního) procesu soutěžně významným způsobem ovlivňoval výsledky takového vyhledávání nebo s uloženými informacemi jinak obdobně nakládal, nelze samo o sobě považovat za nepoctivé soutěžní těžení poskytovatele služby z hospodářských výkonů jiných soutěžitelů, resp. opuštění samotného trhu poskytování služeb ukládání informací, či jiné jednání v rozporu s dobrými mravy soutěže způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům.

106. Lze tak uzavřít, že provozování služby ukládání informací (veřejného datového úložiště) s využitím elektronického vyhledavače uložených informací nepředstavuje jednání v nekalé soutěži pouze proto, že součástí výsledků vyhledávání může být datový soubor, jehož obsah ohrožuje či porušuje právo duševního vlastnictví, pokud poskytovatel této služby (aktivně) neovlivňuje výsledky vyhledávání nad rámec samotného automatického procesu ani s nimi jinak nenakládá takovým soutěžně významným způsobem, že by tím vstupoval na trh zpřístupňování předmětů duševního vlastnictví.

K právům na ochranu před nekalou soutěží

107. Podle § 2988 o. z. věty první osoba, jejíž právo bylo nekalou soutěží ohroženo nebo porušeno, může proti rušiteli požadovat, aby se nekalé soutěže zdržel nebo aby odstranil závadný stav.

108. Jak zdůvodněno shora, právo domáhat se zdržení nekalosoutěžního jednání má preventivní povahu (aniž by zároveň musely být splněny předpoklady prevenční zakročovací povinnosti podle § 2900 o. z.) a jeho uplatněním se dotčená osoba brání proti tomu, aby se jednání, jímž jsou poškozena její práva, opakovalo, nebo aby bylo pokračováno v jednání, které představuje zásah do jejích práv, popř. odvrací hrozbu, že by k takovému zásahu mohlo dojít. Proto se lze tohoto práva úspěšně domáhat tehdy, pokud se žalovaný nekalosoutěžního jednání stále dopouští, resp. hrozí pokračování či opakování tohoto jednání (srov. např. rozhodnutí bývalého Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 10. 3. 1939, sp. zn. Rv I 662/38, uveřejněné pod č. 17256/1939 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ve věcech občanských, či rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 28. 1. 2013, sp. zn. 23 Cdo 3893/2010, a ze dne 24. 7. 2013, sp. zn. 23 Cdo 2939/2011).

109. Uplatněním tohoto práva u soudu (v podobě tzv. zápůrčího nároku) se může žalobce domáhat, aby byla žalovanému uložena povinnost spočívající ve zdržení se určitého nekalosoutěžního jednání (tj. povinnost omisivní povahy). Jelikož je nekalá soutěž zákonem zakázána, nelze důvodnost takto uplatněného nároku dále posuzovat z hlediska vhodnosti, přiměřenosti, hospodárnosti či jiných obdobných okolností souvisejících se splněním deliktního závazku soutěžitele zdržet se zakázaného nekalosoutěžního jednání. Na tom nic nemění, že i v případě výkonu práva na ochranu před nekalou soutěží může být výjimečně, vzhledem ke konkrétním okolnostem věci, shledáno jeho zjevné zneužití, jež nepožívá ochrany (§ 8 o. z.).

110. Oproti tomu právo na odstranění závadného stavu vzniklého v důsledku jednání v nekalé soutěži má restituční povahu a směřuje k odstranění závadných důsledků, které nekalosoutěžní jednání (již) přivodilo. Tuto povinnost lze proto uložit tehdy, pokud protiprávní stav již nastal a nadále trvá (srov. obdobně např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 4. 4. 2006, sp. zn. 32 Odo 1370/2005, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 6. 2020, sp. zn. 23 Cdo 88/2020).

111. Uplatněním tohoto práva u soudu (v podobě tzv. odstraňovacího nároku) se může žalobce domáhat, aby byla žalovanému uložena povinnost konat takovým způsobem, aby konkrétní závadný důsledek nekalosoutěžního jednání byl odklizen (tj. povinnost komisivní povahy). Z povahy tohoto nároku vyplývá, že se žalobce může po žalovaném úspěšně domáhat takového jednání, kterým se obnovuje (restituuje) původní stav do podoby před jeho (již nastalým) poškozením nekalou soutěží, nikoli však určení konkrétního způsobu, jakým by měl žalovaný v hospodářské soutěži dle představy žalobce do budoucna vystupovat, resp. jakým způsobem se má žalovaný do budoucna nekalosoutěžního vyvarovat a splnit tak svoji povinnost se určitého nekalosoutěžního jednání zdržet (ke splnění povinnosti z tzv. zápůrčího nároku obdobně srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 12. 2020, sp. zn. 25 Cdo 27/2020, uveřejněný pod číslem 59/2021 Sb. rozh. obč.).

112. Tato práva může za podmínek § 2989 odst. 1 o. z. uplatnit též osoba oprávněná hájit zájmy soutěžitelů nebo zákazníků, a to nejen v případech zvláštních skutkových podstat nekalé soutěže (s výjimkou podle § 2982 až § 2985 o. z.), nýbrž i v případě jiných jednání, jež splňují znaky nekalé soutěže podle generální klauzule v § 2976 odst. 1 o. z. To plyne již ze samotné demonstrativní povahy výčtu zvláštních skutkových podstat nekalé soutěže podle § 2976 odst. 2 o. z., jež není (negativním) vymezením rozsahu aktivní legitimace shora uvedených osob podle § 2989 odst. 1 o. z. nikterak dotčena (srov. v právní teorii obdobně např. HAJN, Petr. § 2989. In ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef. Občanský zákoník. Komentář. Svazek VI. Praha: Wolters Kluwer, 2014, str. 1231, ONDREJOVÁ, Dana. Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 297. CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr, URBÁNEK, Jiří. Mediální právo. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2019, str. 386).

113. Podle § 155 odst. 4 o. s. ř. ve věcech ochrany práv porušených nebo ohrožených nekalým soutěžním jednáním, ochrany práv z duševního vlastnictví a ve věcech ochrany práv spotřebitelů může soud účastníkovi, jehož žalobě vyhověl, přiznat na jeho návrh ve výroku rozsudku právo

rozsudek uveřejnit na náklady neúspěšného účastníka; podle okolností případu soud stanoví též rozsah, formu a způsob uveřejnění.

114. Ve vztahu k tomuto nároku účastníka řízení (jehož žalobě soud vyhověl) dovolací soud ve své rozhodovací praxi přisvědčil závěru právní teorie, podle kterého pro případ částečného úspěchu ve věci je nutno, aby účastník měl úspěch alespoň v převážné části věci; pokud by v převážné části neuspěl, bylo by sotva čím odůvodnitelné, aby byla účastníku, který naopak v převážné části uspěl, uložena povinnost uhradit náklady spojené s uveřejněním rozsudku. Ohledně rozsahu, formy a způsobu uveřejnění má soud „volnou ruku“. Co do rozsahu, formy a způsobu uveřejnění rozsudku bude zásadně předurčující rozsah, forma a způsob závadného jednání. V tomto směru není soud zcela vázán návrhem, naopak rozsah, formu a způsob podle okolností stanoví tím, že např. modifikuje velikost, písmo, umístění, podobu, četnost nebo jiné modality uveřejnění. Otevřenost možností uveřejnění soudům dovoluje je realizovat nejen v tradičních médiích, ale i na sociálních sítích, webových stránkách apod. (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 6. 2015, sp. zn. 23 Cdo 7/2013).

115. Na základě těchto východisek dovolací soud uzavřel, že uveřejnění pouze výroku rozsudku je nedostatečné. Účelem uveřejnění rozsudku je informovat v zájmu účastníka i v zájmu širší veřejnosti (např. spotřebitelů nebo soutěžitelů) o výsledku soudního procesu. Bez uveřejnění odpovídající části odůvodnění by však informační hodnota uveřejnění rozsudku byla významně snížena – adresáti sdělení spočívajícího pouze ve výroku rozsudku by nevěděli, z jakých důvodů byl daný výrok vydán, což by mohlo vést k nežádoucím dohadům a snížení právní jistoty (srov. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 29. 6. 2015, sp. zn. 23 Cdo 7/2013, a ze dne 19. 6. 2018, sp. zn. 23 Cdo 127/2018).

Posouzení v poměrech projednávané věci

116. V poměrech projednávané věci lze ze shora uvedených důvodů uzavřít, že závěr odvolacího soudu, podle kterého žaloba není důvodná v důsledku vyloučení odpovědnosti žalovaných podle § 5 odst. 1 zákona o některých službách informační společnosti, není správný.

117. Žalobce se v řízení nedomáhá nároků z odpovědnosti žalovaných za obsah informací ukládaných na žádost uživatelů. Netvrdí existenci deliktu žalovaných spočívajícího v ohrožení nebo porušení autorského práva práv či práv souvisejících ani jiných práv duševního vlastnictví či dalších práv k nehmotným předmětům na straně žalovaných. Předmětem řízení není zákaz samotného poskytování služby ukládání informací ani omezení jejího poskytování, a to ani co do druhu či rozsahu ukládaných informací, ať už ve vztahu ke konkrétním nehmotným předmětům či ve vztahu k některé kategorii těchto předmětů, stejně jako není žalobcem požadováno odstranění již uložených informací či informací ukládaných v budoucnu ani provádění dohledu nad ukládanými informacemi či vyhledávání (filtrování) jejich závadnosti [tj. ani povinnost ve smyslu § 6 zákona o některých službách informační společnosti, resp. ve smyslu čl. 15 směrnice o elektronickém obchodu, či závěrů vyjádřených v rozsudcích Soudního dvora ze dne 24. 11. 2011, ve věci C-70/10, Scarlet Extended SA proti Société belge des auteurs compositeurs et éditeurs SCRL (SABAM), a ze dne 16. 2. 2012, ve věci C-360/10, Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (Sabam) proti Netlog NV].

118. Předmětem řízení je ochrana před nekalou soutěží spočívající v konkrétním hospodářském způsobu (obchodním modelu) poskytování předmětné služby žalovaných, jež vyplývá z odlišné právní odpovědnosti žalovaných, než je odpovědnost za obsah uložených informací. Proto právní úprava omezení odpovědnosti poskytovatele služby ukládání informací podle § 5 odst. 1 zákona o některých službách informační společnosti na poměry projednávané věci nedopadá. (Stejně jako závěry vyjádřené v odvolacím soudem odkazovaném rozsudku Soudního dvora Evropské unie ze dne 14. 6. 2017, ve věci C-610/15, Stichting Brein proti Ziggo BV, XS4ALL Internet BV, v němž ostatně ani samotné podmínky omezení odpovědnosti poskytovatele služby ukládání informací nebyly

posuzovány.)

119. Správným pak neshledává dovolací soud ani závěr odvolacího soudu, podle kterého nelze nárokům žalobce na ochranu před nekalou soutěží vyhovět z důvodu nepřípustného omezení základního práva žalovaných vlastnit majetek a svobodně podnikat. Jednak vzhledem k předmětu řízení v projednávané věci není samotné vlastnictví majetku žalovaných (ve smyslu čl. 11 Listiny základních práv a svobod) nijak dotčeno, neboť žalobce se v řízení nedomáhá odebrání či jiného umenšení majetku žalovaných, a to ani co do legitimního očekávání nabytí konkrétního majetku (jenž by tvořil předmět řízení). Součástí v úvahu přicházejícího základního práva na svobodné podnikání podle čl. 26 Listiny základních práv a svobod (a shora citovaných mezinárodních úmluv) je rovněž, jak zdůvodněno shora, ochrana podnikatelské činnosti před nekalou soutěží jiných soutěžitelů, čímž se zároveň na základě zákona omezuje toto základní právo na straně soutěžitele, jenž se nekalé soutěže dopouští.

120. Odvolacímu soudu lze přisvědčit do té míry, že samotná možnost odměňování uživatelů v souvislosti s využíváním předmětných služeb žalovaných či samotné výdělečné provozování těchto služeb (resp. v obecné rovině i volba některého obchodního modelu provozování služby) je součástí základního práva žalovaných na svobodné podnikání. To však zároveň nevylučuje, aby konkrétní způsob a podmínky, za kterých takové provozování služby ze strany žalovaných probíhá (resp. konkrétní obchodní model takové služby), mohl vzhledem ke konkrétním okolnostem představovat jednání v rozporu s dobrými mravy soutěže způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, jež jako zákonem zakázaná nekalá soutěž představuje přípustné omezení tohoto základního práva žalovaných.

121. Jak zdůvodněno shora, o nekalosoutěžní jednání provozovatele služby ukládání informací (veřejného datového úložiště) se jedná zásadně tehdy, je-li odměna uživatelům služby vyplácena v závislosti na počtu či rozsahu stahování jimi uložených datových souborů jinými uživateli služby bez přiměřeného ověření oprávněnosti zpřístupnění takových datových souborů, ačkoli technické parametry této služby objektivně umožňují jejím uživatelům prostřednictvím jimi ukládaných informací v nezanedbatelném (tj. soutěžně významném) rozsahu ohrožovat či porušovat práva duševního vlastnictví.

122. Na odvolacím soudu proto v dalším řízení především bude, aby na základě skutkových zjištění posoudil, zda služba žalovaných (resp. její technické parametry) umožňuje uživatelům v nezanedbatelném (tj. soutěžně významném) rozsahu ohrožovat či porušovat práva duševního vlastnictví a zda jsou v důsledku toho na straně žalovaných splněny shora uvedené předpoklady generální klauzule nekalé soutěže při poskytování odměn uživatelům této služby (včetně toho, zda součástí služby žalovaných je či není přiměřené ověřování oprávněnosti zpřístupnění datových souborů, s nimiž je spojeno poskytnutí odměn), a aby v případě splnění těchto předpokladů (za podmínek aktivní legitimace žalobce jako osoby oprávněné hájit zájmy soutěžitelů podle § 2989 odst. 1 o. z. a nebudou-li zjištěny výjimečné okolnosti, jež by důvodnost tohoto nároku vylučovaly, např. z důvodu zneužití práva žalobce) uložil navrhovanou povinnost žalovaným zdržet se poskytování těchto odměn závadným (tj. zakázaným) způsobem.

123. V tomto směru je třeba vzít rovněž v úvahu, že taková (již učiněná) smluvní ujednání (resp. uzavřené smlouvy) žalovaných s uživateli jejich služeb o poskytování odměn, jež představuje jednání v nekalé soutěži (tj. jednání v rozporu s dobrými mravy hospodářské soutěže jako zákonem chráněné hodnoty), je třeba zásadně považovat podle § 588 o. z. za (tzv. absolutně) neplatná právní jednání (k předpokladům absolutní neplatnosti právních jednání srov. zejm. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10. 6. 2020, sen. zn. 31 ICdo 36/2020, uveřejněný pod číslem 104/2020 Sb. rozh. obč., či rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. 23 ICdo 56/2019).

124. Obdobně pak odvolací soud na základě skutkových zjištění posoudí, zda provozování elektronického vyhledavače jako součást služby ukládání informací ze strany žalovaných představuje ve shora uvedeném smyslu pouhý automatický (tj. technický, pasivní) proces nebo zda nad rámec samotných opatření směřujících k dosažení co nepřesnějšího výsledku automatického vyhledávání dochází ze strany žalovaných k aktivnímu a soutěžně významnému ovlivňování výsledků takového vyhledávání či k jinému soutěžně významnému nakládání s uloženými informacemi, v důsledku čehož by činnost žalovaných přesahovala trh služeb informační společnosti a žalované by tak vstupovaly na trh zpřístupňování předmětů duševního vlastnictví.

125. Odvolací soud dále (případně) posoudí, zda nároky žalobce spočívající v uložení povinnosti žalovaným konat, tj. upravit konkrétním způsobem smluvní podmínky tvořící součást smluv uzavíraných žalovanými s uživateli jejich služby a odstranit ze specifikovaných internetových stránek nabídku služby elektronického vyhledavače uložených datových souborů, resp. odkazy na ni, jsou opodstatněné některým právem žalobce (resp. jeho aktivní legitimací podle § 2989 odst. 1 o. z.) na ochranu před nekalou soutěží ve smyslu § 2988 o. z.

126. Přitom je třeba vzít v úvahu, že tyto návrhy žalobce mají vzhledem k obsahu navrhované povinnosti povahu tzv. odstraňovacích nároků, jelikož se jimi žalobce domáhá uložení povinnosti spočívající v určitém konání žalovaných v souvislosti s jejich tvrzeným nekalosoutěžním jednáním. Takové nároky však mohou být podle § 2988 o. z. důvodné pouze tehdy, pokud ukládaná povinnost směřuje k odklizení vzniklého závadného stavu (resp. důsledků nekalosoutěžního jednání) a nikoli k uložení budoucího způsobu výkonu hospodářské činnosti žalovaných.

127. Je tak třeba posoudit, zda za situace, kdy žalobce shledává nekalosoutěžní jednání žalovaných ve vyplácení odměn uživatelům jejich služeb a v provozování služby elektronického vyhledavače souborů, může požadovaná (konkrétní) změna smluvních podmínek a (úplné) odstranění služby elektronického vyhledavače uložených souborů objektivně vést (pouze) k odstranění (již vzniklých) důsledků případné nekalé soutěže žalovaných. Anebo zda se tím nad rámec možností vyplývajících z tzv. odstraňovacího nekalosoutěžního nároku určuje konkrétní způsob budoucího výkonu hospodářské soutěže žalovaných (resp. konkrétní postup, jakým se mají žalované dle představy žalobce v budoucnosti nekalosoutěžního jednání vyvarovat).

128. Konečně pak odvolací soud podle výsledku řízení posoudí na základě shora uvedených judikatorních závěrů důvodnost nároku žalobce na uveřejnění rozsudku v projednávané věci podle § 155 odst. 4 o. s. ř.

129. Vzhledem k přípustnosti dovolání dovolací soud podle § 242 odst. 3 věty druhé o. s. ř. rovněž přezkoumal, zda řízení nebylo postiženo vadami uvedenými v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř., jakož i jinými vadami řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, a shledal, že řízení před soudy obou stupňů takovými vadami netrpí.

130. Dovolací soud s ohledem na výše uvedené důvody dospěl k závěru, že rozhodnutí odvolacího soudu není správné a dovolání je důvodné.

131. Jelikož vzhledem k dosavadním výsledkům řízení není možné v dovolacím řízení o věci rozhodnout [§ 243d odst. 1 písm. b) o. s. ř.], dovolací soud napadený rozsudek odvolacího soudu ze shora uvedených důvodů podle § 243e odst. 1 o. s. ř. bez jednání (§ 243a odst. 1 o. s. ř.) zrušil.

132. Právní názor dovolacího soudu je pro odvolací soud i soud prvního stupně závazný (§ 243g odst. 1 věta první o. s. ř.). O náhradě nákladů řízení včetně tohoto dovolacího řízení rozhodne soud v novém rozhodnutí o věci.